

Dansk udgave

Retsforskrifter

Indhold

I Retsakter, hvis offentliggørelse er obligatorisk

- ★ **Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000** 1
-

II Retsakter, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk

Rådet

2003/882/EF:

- ★ **Rådets beslutning af 27. november 2003 om bemyndigelse af de medlemsstater, der er kontraherende parter i Paris-konventionen af 29. juli 1960 om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område, til i Det Europæiske Fællesskabs interesse at undertegne protokollen om ændring af nævnte konvention** 30

Protokol om ændring af konventionen af 29. juli 1960 om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964 og ved protokol af 16. november 1982 32

I

(Retsakter, hvis offentliggørelse er obligatorisk)

RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 2201/2003

af 27. november 2003

om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 61, litra c), og artikel 67, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Det Europæiske Fællesskab har sat sig som mål at skabe et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor der er fri bevægelighed for personer. Med henblik herpå skal Fællesskabet bl.a. vedtage de foranstaltninger vedrørende samarbejde om civile retlige spørgsmål, der er nødvendige for det indre markeds funktion.
- (2) Det Europæiske Råd i Tammerfors støttede princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser som hjørnestenen i oprettelsen af et ægte retligt område og pegede på samværsretten som en prioritet.
- (3) Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000 af 29. maj 2000 ⁽⁴⁾ fastsætter regler for kompetence og for anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn i tilknytning til ægteskabssager. Indholdet af nævnte forordning blev i alt væsentligt overtaget fra konventionen af 28. maj 1998, der omhandlede samme emne ⁽⁵⁾.

- (4) Den 3. juli 2000 forelagde Frankrig et initiativ med henblik på en rådeforordning om gensidig fuldbyrdelse af afgørelser om samværsret ⁽⁶⁾.
- (5) For at sikre en ensartet behandling af alle børn dækker denne forordning alle retsafgørelser om forældreansvar, herunder også foranstaltninger til beskyttelse af et barn, uanset om sådanne afgørelser træffes i forbindelse med en ægteskabssag.
- (6) Reglerne om forældreansvar anvendes ofte i forbindelse med ægteskabssager, og det er derfor mere hensigtsmæssigt at have ét enkelt instrument for ægteskabssager og sager vedrørende forældreansvar.
- (7) Denne forordning finder anvendelse på civile retlige spørgsmål, uanset domsmyndighedens art.
- (8) For så vidt angår retsafgørelser vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab bør denne forordning kun vedrøre opløsningen af ægteskabelige forbindelser og følgelig ikke vedrøre spørgsmål såsom skilsmissegrunde og ægteskabets formueretlige virkninger eller andre accessoriske spørgsmål.
- (9) For så vidt angår barnets formue bør denne forordning kun finde anvendelse på foranstaltninger til beskyttelse af barnet, dvs. foranstaltninger, der tager sigte på i) at udpege en person eller myndighed, der skal forvalte barnets formue samt repræsentere barnet og bistå det, og fastlægge en sådan persons eller myndigheds opgaver samt ii) at forvalte, bevare eller disponere over barnets formue. I den forbindelse bør denne forordning eksempelvis finde anvendelse i de tilfælde, hvor der foreligger en tvist mellem forældrene om forvaltningen af barnets formue. Foranstaltninger vedrørende barnets formue, som ikke tager sigte på at beskytte barnet, bør fortsat være omfattet af Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af

⁽¹⁾ EFT C 203 E af 27.8.2002, s. 155.⁽²⁾ Udtalelse afgivet den 20. september 2002 (endnu ikke offentliggjort i EUT).⁽³⁾ EUT C 61 af 14.3.2003, s. 76.⁽⁴⁾ EFT L 160 af 30.6.2000, s. 19.⁽⁵⁾ I forbindelse med vedtagelsen af forordning (EF) nr. 1347/2000 noterede Rådet sig den forklarende rapport til konventionen udarbejdet af Alegria Borrás (EFT C 221 af 16.7.1998, s. 27).⁽⁶⁾ EFT C 234 af 15.8.2000, s. 7.

22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område ⁽¹⁾.

- (10) Det er ikke sigtet, at denne forordning skal finde anvendelse på spørgsmål som f.eks. social sikring og offentlige foranstaltninger af generel karakter med hensyn til uddannelse og sundhed eller på afgørelser om ret til asyl eller om indvandring. Den finder desuden ikke anvendelse på spørgsmål vedrørende fastlæggelse af forældre-barn-forhold, der ikke er det samme som tilkendelse af forældreansvar, eller på andre spørgsmål vedrørende personers retlige status. Den finder heller ikke anvendelse på foranstaltninger, der er truffet som følge af strafbare handlinger begået af børn.
- (11) Spørgsmål om underholdspligt er udelukket fra denne forordnings anvendelsesområde, da disse allerede er omfattet af forordning (EF) nr. 44/2001. De retter, der er kompetente efter denne forordning, har generelt kompetence til at afgøre sager om underholdspligt i medfør af artikel 5, nr. 2, i nævnte forordning.
- (12) De kompetenceregler, der fastsættes i denne forordning for sager vedrørende forældreansvar, er udformet under hensyntagen til barnets bedste og bygger navnlig på kriteriet om nærhed. Dette betyder, at kompetencen først og fremmest bør tilfalde retterne i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, undtagen i visse situationer, hvor barnets opholdssted ændres, eller hvor indehaverne af forældreansvar har aftalt andet.
- (13) Af hensyn til barnets bedste åbner denne forordning mulighed for, at den kompetente ret undtagelsesvis og på visse betingelser kan henvise en sag til en ret i en anden medlemsstat, hvis denne anden ret er bedre egnet til at behandle sagen. Dog bør denne anden ret ikke i sådanne tilfælde kunne henvise sagen til en tredje ret.
- (14) Denne forordning bør ikke berøre anvendelsen af folkeretlige bestemmelser om diplomatisk immunitet. Hvis den ret, der er kompetent efter denne forordning, ikke kan udøve sin kompetence som følge af, at der foreligger diplomatisk immunitet i henhold til folkeretten, bør kompetencen fastlægges efter national lovgivning i den medlemsstat, hvor den berørte person ikke nyder immunitet.
- (15) Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og uden-
- retslige dokumenter i civile og kommercielle sager ⁽²⁾ bør finde anvendelse på forkyndelsen af dokumenter i forbindelse med retssager anlagt i henhold til denne forordning.
- (16) Denne forordning bør ikke være til hinder for, at retterne i en medlemsstat i hastetilfælde kan anvende foreløbige, herunder sikrende, retsmidler over for personer eller aktiver, der befinder sig i denne medlemsstat.
- (17) I tilfælde af ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn bør tilbagegivelsen af barnet bringes i stand uden opsættelse, og med henblik herpå bør Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 fortsat anvendes som suppleret af bestemmelserne i denne forordning, særlig artikel 11. Retterne i den medlemsstat, som barnet ulovligt er blevet fjernet til, eller hvor barnet ulovligt tilbageholdes, bør kunne modsætte sig en tilbagegivelse i konkrete, behørigt begrundede tilfælde. En sådan afgørelse bør dog kunne erstattes af en senere afgørelse truffet af retten i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse. Indebærer sidstnævnte retsafgørelse, at barnet skal gives tilbage, skal dette ske, uden at der må kræves nogen særlig procedure for anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelsen i den medlemsstat, hvor det fjernede eller tilbageholdte barn befinder sig.
- (18) Har en ret i medfør af artikel 13 i Haagerkonventionen af 1980 bestemt, at et barn ikke skal gives tilbage, bør den underrette den kompetente ret eller centralmyndigheden i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse. Hvis den pågældende ret endnu ikke har fået sagen forelagt, bør den eller centralmyndigheden underrette parterne. Denne forpligtelse bør ikke være til hinder for, at centralmyndigheden også underretter relevante offentlige myndigheder i overensstemmelse med national lovgivning.
- (19) Ved anvendelsen af denne forordning spiller en høring af barnet en vigtig rolle, uden at forordningen dog tager sigte på at ændre de nationale procedurer på området.
- (20) Høringen af et barn i en anden medlemsstat kan ske i overensstemmelse med de metoder, der er fastsat i Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område ⁽³⁾.
- (21) Anerkendelsen og fuldbyrdelsen af retsafgørelser truffet i en medlemsstat bør være baseret på princippet om gen-

⁽¹⁾ EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1496/2002 (EFT L 225 af 22.8.2002, s. 13).

⁽²⁾ EFT L 160 af 30.6.2000, s. 37.

⁽³⁾ EFT L 174 af 27.6.2001, s. 1.

- sidig tillid, og grundene til ikke-ankendelse bør begrænses til det nødvendige minimum.
- (22) Officielt bekræftede dokumenter og aftaler mellem parterne, som er eksigible i en medlemsstat, bør betragtes som sidestillede med retsafgørelser ved anvendelsen af reglerne for anerkendelse og fuldbyrdelse.
- (23) Det Europæiske Råd i Tammerfors slog i sine konklusioner (punkt 34) fast, at retsafgørelser truffet i familietvister burde anerkendes »automatisk (...) i hele EU uden mellemliggende procedurer eller grunde til at nægte fuldbyrdelse«. Retsafgørelser om samværsret og retsafgørelser om tilbagegivelse af et barn, der er atteret i domsstaten i overensstemmelse med denne forordning, bør derfor anerkendes og være eksigible i alle andre medlemsstater, uden at der kræves nogen yderligere procedure. Selve proceduren for fuldbyrdelse af sådanne retsafgørelser bør fortsat afgøres efter national lovgivning.
- (24) Den attest, der udstedes for at lette fuldbyrdelsen af en retsafgørelse, bør ikke kunne appelleres. Attesten kan kun gøres til genstand for berigtigelse, hvis den indeholder materielle fejl, dvs. hvis den ikke korrekt afspejler retsafgørelsen.
- (25) Centralmyndighederne bør samarbejde både generelt og om specifikke sager, bl.a. med henblik på at fremme mindelige løsninger på familietvister vedrørende forældreansvar. Med henblik herpå bør centralmyndighederne deltage i det europæiske retlige netværk på det civil- og handelsretlige område, som er oprettet ved Rådets beslutning 2001/470/EF af 28. maj 2001 om oprettelse af et europæisk retligt netværk på det civil- og handelsretlige område ⁽¹⁾.
- (26) Kommissionen bør stille de lister over retter og retsmidler, som medlemsstaterne fremsender, til rådighed for offentligheden og ajourføre dem.
- (27) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne forordning bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽²⁾.
- (28) Denne forordning erstatter forordning (EF) nr. 1347/2000, som følgeligt ophæves.
- (29) For at denne forordning kan fungere efter hensigten, bør Kommissionen vurdere anvendelsen af den med henblik på om nødvendigt at foreslå de fornødne ændringer.
- (30) Det Forenede Kongerige og Irland har i medfør af artikel 3 i protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, meddelt, at de ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af denne forordning.
- (31) I medfør af artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af denne forordning, som derfor ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.
- (32) Målene for denne forordning kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (33) Denne forordning anerkender de grundlæggende rettigheder og respekterer principperne i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Den søger især at sikre fuld respekt for børns grundlæggende rettigheder som omhandlet i artikel 24 i nævnte charter —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

KAPITEL I

ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. Denne forordning finder anvendelse på det civilretlige område, uanset domsmyndighedens art, for spørgsmål vedrørende:

a) skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab

b) tilkendelse, udøvelse, delegation samt hel eller delvis frakendelse af forældreansvar.

⁽¹⁾ EFT L 174 af 27.6.2001, s. 25.

⁽²⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

2. De i stk. 1, litra b), omhandlede spørgsmål kan navnlig vedrøre:

- a) forældremyndighed og samværsret
- b) værgemål, samværgemål og lignende retsinstitutter
- c) udpegelse af en person eller myndighed, der skal tage sig af barnet eller barnets formue, og som skal repræsentere eller bistå barnet, samt fastlæggelse af en sådan person eller myndigheds opgaver
- d) anbringelse af barnet hos en plejefamilie eller på en institution
- e) foranstaltninger til beskyttelse af barnet i tilknytning til forvaltning eller bevarelse af barnets formue eller disponering herover.

3. Denne forordning finder ikke anvendelse på spørgsmål vedrørende:

- a) fastlæggelse eller bestridelse af forældre-barn-forhold
- b) afgørelser om adoption, adoptionsforberedende foranstaltninger, omstødelse af adoption eller ophævelse af adoptivforhold
- c) barnets for- og efternavne
- d) myndighed
- e) underholdspligt
- f) truster og arv
- g) foranstaltninger, der er truffet som følge af strafbare handlinger begået af børn.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) »ret«: alle myndigheder i medlemsstaterne med kompetence i spørgsmål, der falder ind under denne forordnings anvendelsesområde som defineret i artikel 1
- 2) »dommer«: en dommer eller en embedsmand med beføjelser svarende til en dommers i spørgsmål, der falder ind under denne forordnings anvendelsesområde
- 3) »medlemsstat«: alle medlemsstater med undtagelse af Danmark

4) »retsafgørelse«: enhver afgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab og enhver afgørelse om forældreansvar truffet af en ret i en medlemsstat, uanset hvordan den betegnes såsom dom eller kendelse

5) »domsstat«: den medlemsstat, hvori den retsafgørelse, der skal fuldbyrdes, er truffet

6) »fuldbyrdesstat«: den medlemsstat, hvori den trufne retsafgørelse ønskes fuldbyrdet

7) »forældreansvar«: alle de rettigheder og pligter vedrørende barnets person eller formue, som er tilkendt en fysisk eller juridisk person ved en retsafgørelse, eller som en sådan person har som følge af loven eller en gyldig aftale. Betegnelsen omfatter navnlig forældremyndighed og samværsret

8) »indehaver af forældreansvar«: enhver person, der har forældreansvar over for et barn

9) »forældremyndighed«: navnlig rettigheder og pligter vedrørende omsorgen for et barns person og særlig retten til at bestemme, hvor barnet skal bo

10) »samværsret«: navnlig retten til at bringe barnet til et andet sted end dets sædvanlige opholdssted for et begrænset tidsrum

11) »ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn«: et barns fjernelse eller tilbageholdelse:

a) når denne strider mod en forældremyndighed, som er tilkendt ved en retsafgørelse, eller som består som følge af loven eller en aftale, der er gyldig i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før fjernelsen eller tilbageholdelsen, og

b) for så vidt denne forældremyndighed faktisk blev udøvet, i fællesskab eller alene, da fjernelsen eller tilbageholdelsen fandt sted, eller ville være blevet udøvet, hvis ikke fjernelsen eller tilbageholdelsen var sket. Forældremyndigheden anses for at blive udøvet i fællesskab, når en af indehaverne af forældreansvar ikke i henhold til en retsafgørelse eller som følge af loven kan bestemme, hvor barnet skal bo, uden samtykke fra den anden indehaver af forældreansvar.

KAPITEL II

Artikel 5

KOMPETENCE

Ændring af separation til skilsmisse

AFDELING 1

Skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab

Artikel 3

Generel kompetence

1. Kompetencen til at træffe afgørelse om spørgsmål vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab ligger hos retterne i den medlemsstat:

a) på hvis område

- ægtefællerne har deres sædvanlige opholdssted, eller
- ægtefællerne havde deres sidste sædvanlige opholdssted, for så vidt en af dem stadig opholder sig dér, eller
- sagsøgte har sit sædvanlige opholdssted, eller
- en af ægtefællerne, i tilfælde af fælles begæring, har sit sædvanlige opholdssted, eller
- sagsøgeren har sit sædvanlige opholdssted, hvis vedkommende har opholdt sig dér i mindst et år umiddelbart forud for indgivelsen af begæringen, eller
- sagsøgeren har sit sædvanlige opholdssted, hvis vedkommende har opholdt sig dér i mindst seks måneder umiddelbart forud for indgivelsen af begæringen og er statsborger i den pågældende medlemsstat eller, for så vidt angår Det Forenede Kongerige og Irland, har »domicil« dér

b) hvis nationalitet begge ægtefæller har, eller, for så vidt angår Det Forenede Kongerige og Irland, hvor begge ægtefæller har »domicil«.

2. I denne forordning svarer udtrykket »domicil« til det domicilbegreb, der anvendes i Det Forenede Kongeriges og Irlands retssystemer.

Artikel 4

Modkrav

Den ret, ved hvilken en sag verserer i medfør af artikel 3, er også kompetent til at behandle et modkrav, for så vidt dette falder ind under denne forordnings anvendelsesområde.

Artikel 6

De i artikel 3-5 indeholdte kompetenceregler eksklusive karakter

En ægtefælle

- a) som har sit sædvanlige opholdssted på en medlemsstats område, eller
- b) som er statsborger i en medlemsstat eller, for så vidt angår Det Forenede Kongerige og Irland, har »domicil« på en af disse medlemsstaters område,

kan kun sagsøges ved retterne i en anden medlemsstat i medfør af artikel 3-5.

Artikel 7

Anden kompetence

1. Hvis ingen ret i en medlemsstat er kompetent i medfør af artikel 3-5, afgøres spørgsmålet om kompetencen i hver enkelt medlemsstat efter medlemsstatens egen lovgivning.

2. En statsborger i en medlemsstat, der har sit sædvanlige opholdssted på en anden medlemsstats område, kan i lighed med denne medlemsstats egne statsborgere påberåbe sig de kompetenceregler, som gælder i denne medlemsstat, over for en sagsøgt, der ikke har sit sædvanlige opholdssted på en medlemsstats område, og som ikke enten er statsborger i en medlemsstat eller, for så vidt angår Det Forenede Kongerige og Irland, har »domicil« på en af disse medlemsstaters område.

AFDELING 2

Forældreansvar

Artikel 8

Generel kompetence

1. Kompetencen til at træffe afgørelse om spørgsmål vedrørende forældreansvar over for et barn ligger hos retterne i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor sagen anlægges.

2. Stk. 1 finder anvendelse med forbehold af artikel 9, 10 og 12.

Artikel 9

Fortsat kompetence på barnets tidligere sædvanlige opholdssted

1. Når et barn lovligt flytter fra én medlemsstat til en anden og får nyt sædvanligt opholdssted dér, bevarer retterne i den medlemsstat, hvor barnet tidligere havde sit sædvanlige opholdssted, uanset artikel 8, i et tidsrum af tre måneder efter flytningen kompetencen til at ændre en retsafgørelse om samværsret, der er truffet i den pågældende medlemsstat, inden barnet flyttede, såfremt den person, der blev tilkendt samværsret ved den pågældende retsafgørelse, fortsat har sit sædvanlige opholdssted i den medlemsstat, hvor barnet tidligere havde sit sædvanlige opholdssted.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis den i stk. 1 omhandlede person har accepteret kompetencen for retterne i den medlemsstat, hvor barnet har fået sit nye sædvanlige opholdssted, ved at give møde for disse retter uden at bestride deres kompetence.

Artikel 10

Kompetence i sager om barnebortførelse

I tilfælde af ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn bevarer retterne i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, deres kompetence, indtil barnet har fået sædvanligt opholdssted i en anden medlemsstat, og

- a) hver forældremyndighedsindehavende person, institution eller anden myndighed har affundet sig med fjernelsen eller tilbageholdelsen, eller
- b) barnet har boet i denne anden medlemsstat i et tidsrum af mindst ét år, efter at den forældremyndighedsindehavende person, institution eller anden myndighed har fået eller burde have fået kendskab til barnets opholdssted, og barnet er faldet til i sine nye omgivelser, forudsat at en af følgende betingelser er opfyldt:
  - i) der er ikke inden et år efter, at indehaveren af forældremyndigheden har fået eller burde have fået kendskab til barnets opholdssted, fremsat nogen anmodning om tilbagegivelse over for de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvortil barnet er fjernet, eller hvor det tilbageholdes
  - ii) indehaveren af forældremyndigheden har trukket sin anmodning om tilbagegivelse tilbage, og der er ikke indgivet en ny anmodning inden for det tidsrum, der er omhandlet i nr. i)

iii) en sag anlagt ved en ret i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, er afsluttet i henhold til artikel 11, stk. 7

iv) der er af en ret i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, truffet en afgørelse om forældremyndighed, som ikke indebærer tilbagegivelse af barnet.

Artikel 11

Tilbagegivelse af barnet

1. Når en forældremyndighedsindehavende person, institution eller anden myndighed anmoder de kompetente myndigheder i en medlemsstat om at træffe afgørelse på grundlag af Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser (i det følgende benævnt »Haagerkonventionen af 1980«) med henblik på at opnå tilbagegivelse af et barn, som ulovligt er blevet fjernet til eller ulovligt tilbageholdes i en anden medlemsstat end den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, finder stk. 2-8 anvendelse.

2. Når artikel 12 og 13 i Haagerkonventionen af 1980 finder anvendelse, sikres det, at barnet får mulighed for at blive hørt under sagen, medmindre dette forekommer uhensigtsmæssigt under hensyntagen til barnets alder eller modenhedsgrad.

3. En ret, til hvilken der er indgivet en anmodning om tilbagegivelse af et barn som omhandlet i stk. 1, fremmer sagen hurtigt under anvendelse af de hurtigste procedurer, der er til rådighed efter national lovgivning.

Uden at dette berører første afsnit, træffer retten sin afgørelse senest seks uger efter, at anmodningen er indgivet, medmindre særlige omstændigheder gør dette umuligt.

4. En ret kan ikke afslå at tilbagegive et barn i medfør af artikel 13, litra b), i Haagerkonventionen af 1980, hvis det godtgøres, at der er truffet passende foranstaltninger til at sikre beskyttelsen af barnet efter dets tilbagegivelse.

5. En ret kan ikke afslå at tilbagegive et barn, medmindre den person, der har anmodet om tilbagegivelse af barnet, har haft mulighed for at blive hørt.

6. Har en ret i medfør af artikel 13 i Haagerkonventionen af 1980 bestemt, at et barn ikke skal tilbagegives, fremsender den straks, enten direkte eller gennem den pågældende medlemsstats centralmyndighed, en genpart af retsafgørelsen samt af de

relevante dokumenter, herunder navnlig en udskrift af retsbogen, til den kompetente ret eller centralmyndigheden i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, som fastsat i national lovgivning. Alle de nævnte dokumenter skal være retten i hænde inden en måned efter, at afgørelsen om ikke at tilbagegive barnet er truffet.

7. Medmindre en af parterne allerede har anlagt sag ved retterne i den medlemsstat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse, underretter den ret eller centralmyndighed, der modtager de i stk. 6 omhandlede oplysninger, parterne og opfordrer dem til at indgive indlæg til retten i overensstemmelse med national lovgivning inden tre måneder regnet fra datoen for underretningen af parterne, således at retten kan tage stilling til forældremyndigheden over barnet.

Med forbehold af denne forordnings regler for kompetence afslutter retten sagen, hvis den ikke har modtaget indlæg inden fristens udløb.

8. Uanset om det i medfør af artikel 13 i Haagerkonventionen af 1980 er blevet bestemt, at et barn ikke skal tilbagegives, er en senere retsafgørelse, der beordrer barnet tilbagegivet, truffet af en ret, der har kompetence i medfør af denne forordning, eksigibel i henhold til kapitel III, afdeling 4, for at sikre tilbagegivelse af barnet.

Artikel 12

Aftale om værneting

1. Den ret i en medlemsstat, der i medfør af artikel 3 udøver sin kompetence til at træffe afgørelse om en begæring om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, har kompetence i ethvert spørgsmål vedrørende forældreansvar, der har tilknytning til den pågældende begæring:

- a) hvis mindst én af ægtefællerne har forældreansvar over for barnet, og
- b) hvis denne rets kompetence på det tidspunkt, hvor sagen anlægges, udtrykkeligt eller på anden utvetydig måde er accepteret af ægtefællerne og af indehaverne af forældreansvar og er til barnets bedste.

2. Kompetencen i medfør af stk. 1 ophører, så snart

- a) der er truffet endelig afgørelse om imødekommelse eller afvisning af begæringen om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskabet, eller

- b) der, såfremt der stadig verserer en sag om forældreansvar på det i litra a) nævnte tidspunkt, er truffet endelig afgørelse i denne sag, eller

- c) de i litra a) og b) nævnte sager er afsluttet af anden grund.

3. Retterne i en medlemsstat har ligeledes kompetence i spørgsmål vedrørende forældreansvar over for et barn i forbindelse med andre retssager end dem, der er omhandlet i stk. 1:

- a) hvis barnet har en væsentlig tilknytning til den pågældende medlemsstat, bl.a. i kraft af, at en af indehaverne af forældreansvar har sit sædvanlige opholdssted i medlemsstaten, eller at barnet er statsborger i medlemsstaten, og
- b) hvis denne kompetence på det tidspunkt, hvor sagen anlægges, udtrykkeligt eller på anden utvetydig måde er accepteret af alle parter i sagen, og denne kompetence er til barnets bedste.

4. Når barnet har sit sædvanlige opholdssted i et tredjeland, der ikke er kontraherende part i Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige, anses kompetence efter denne artikel navnlig for at være til barnets bedste, hvis det er fundet umuligt at føre en retssag i det pågældende tredjeland.

Artikel 13

Kompetence baseret på barnets aktuelle opholdssted

1. Hvis et barns sædvanlige opholdssted ikke kan fastslås, og kompetencen ikke kan afgøres på grundlag af artikel 12, ligger kompetencen hos retterne i den medlemsstat, hvor barnet befinder sig.

2. Stk. 1 finder også anvendelse på flygtningebørn og børn, der er internationalt fordrevne på grund af uroligheder i deres land.

Artikel 14

Anden kompetence

Har ingen ret i en medlemsstat kompetence i medfør af artikel 8-13, afgøres spørgsmålet om kompetencen i hver enkelt medlemsstat efter medlemsstatens egen lovgivning.

*Artikel 15***Henvisning til en ret, der er bedre egnet til at behandle sagen**

1. Undtagelsesvis kan en ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende sagens realitet, hvis den finder, at en ret i en anden medlemsstat, som barnet har en særlig tilknytning til, er bedre egnet til at behandle sagen eller en specifik del af sagen, såfremt dette er til barnets bedste:

- a) udsætte behandlingen af sagen eller den specifikke del heraf og opfordre parterne til at anlægge sag ved retten i den pågældende anden medlemsstat i overensstemmelse med stk. 4, eller
- b) anmode en ret i en anden medlemsstat om at erklære sig kompetent i overensstemmelse med stk. 5.

2. Stk. 1 finder anvendelse:

- a) på anmodning af en af parterne
- b) af rettens egen drift, eller
- c) på anmodning af en ret i en anden medlemsstat, som barnet har en særlig tilknytning til, jf. stk. 3.

Henvisningen kan dog kunne finde sted af rettens egen drift eller på anmodning af en ret i en anden medlemsstat, hvis i det mindste én af parterne er indforstået hermed.

3. Barnet anses for at have en særlig tilknytning til en medlemsstat som omhandlet i stk. 1:

- a) hvis barnet har fået sit sædvanlige opholdssted i den pågældende medlemsstat, efter at sagen er anlagt ved den i stk. 1 omhandlede ret
- b) hvis barnet tidligere havde sit sædvanlige opholdssted i den pågældende medlemsstat
- c) hvis barnet er statsborger i den pågældende medlemsstat
- d) hvis en indehaver af forældreansvar har sit sædvanlige opholdssted i den pågældende medlemsstat, eller
- e) hvis barnets formue befinder sig i den pågældende medlemsstat, og sagen vedrører foranstaltninger til beskyttelse af barnet i tilknytning til forvaltning eller bevarelse af denne formue eller disponering herover.

4. Den ret i den første medlemsstat, der har kompetence til at påkende sagens realitet, fastsætter et tidsrum, inden for hvilket der skal anlægges sag ved en ret i den anden medlemsstat i overensstemmelse med stk. 1.

Er sagen ikke anlagt inden udløbet af dette tidsrum, fortsætter den ret, ved hvilken sagen er anlagt, med at udøve sin kompetence i overensstemmelse med artikel 8-14.

5. Retten i den anden medlemsstat kan, hvis dette på grund af sagens særlige omstændigheder er til barnets bedste, erklære sig kompetent inden seks uger efter, at sagen er anlagt, eller anmodningen er modtaget i medfør af stk. 1, litra a) eller b). I så fald erklærer den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, sig inkompetent. Erklærer retten i den anden medlemsstat sig ikke kompetent, fortsætter den ret, ved hvilken sagen først er anlagt, med at udøve sin kompetence i overensstemmelse med artikel 8-14.

6. Ved anvendelsen af denne artikel arbejder retterne sammen, enten direkte eller gennem de centralmyndigheder, der er udpeget i medfør af artikel 53.

AFDELING 3

Fælles bestemmelser*Artikel 16***En sags anlæggelse ved retten**

1. En sag anses for anlagt ved en ret:

- a) på det tidspunkt, hvor det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument indleveres til retten, forudsat at sagsøger ikke efterfølgende har undladt at træffe de foranstaltninger, der krævedes af vedkommende, for at få dokumentet forkyndt for sagsøgte, eller
- b) hvis det pågældende dokument skal forkyndes, før det indleveres til retten, på det tidspunkt, hvor det modtages af den myndighed, der er ansvarlig for forkyndelsen, forudsat at sagsøger ikke efterfølgende har undladt at træffe de foranstaltninger, der krævedes af vedkommende, for at få dokumentet indleveret til retten.

*Artikel 17***Prøvelse af kompetencen**

Anlægges der ved en ret i en medlemsstat en sag, som den pågældende ret ikke har kompetence til at påkende i medfør af denne forordning, og som en ret i en anden medlemsstat har kompetence til at påkende i medfør af denne forordning, erklærer retten sig på embeds vegne inkompetent.

Artikel 18

Prøvelse af sagens antagelse til påkendelse

1. Såfremt en sagsøgt, der har sit sædvanlige opholdssted i en anden stat end den medlemsstat, hvor sagen er anlagt, ikke giver møde, udsætter den kompetente ret sagen, indtil det er fastslået, at sagsøgte har haft mulighed for at modtage det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument i så god tid, at vedkommende har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller at alle hertil fornødne foranstaltninger har været truffet.

2. Artikel 19 i forordning (EF) nr. 1348/2000 anvendes i stedet for stk. 1 i nærværende artikel, såfremt det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument skal fremsendes fra én medlemsstat til en anden i medfør af nævnte forordning.

3. Finder forordning (EF) nr. 1348/2000 ikke anvendelse, anvendes artikel 15 i Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål, såfremt det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument skal fremsendes til udlandet i medfør af nævnte konvention.

Artikel 19

Litispændens og indbyrdes sammenhængende krav

1. Såfremt der anlægges sag vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab mellem de samme parter ved retter i forskellige medlemsstater, udsætter enhver anden ret end den, ved hvilken der først er anlagt sag, på embeds vegne sagen, indtil denne rets kompetence er fastslået.

2. Såfremt der anlægges sag vedrørende forældreansvar over for et barn, som har samme genstand og hviler på samme grundlag, ved retter i forskellige medlemsstater, udsætter enhver anden ret end den, ved hvilken der først er anlagt sag, på embeds vegne sagen, indtil denne rets kompetence er fastslået.

3. Når det er fastslået, at den ret, ved hvilken der først er anlagt sag, er kompetent, erklærer enhver anden ret sig inkompetent til fordel for den første.

Den part, der anlagde sag ved en anden ret, kan i så fald fremsætte sit krav for den ret, ved hvilken der først blev anlagt sag.

Artikel 20

Foreløbige, herunder sikrende, retsmidler

1. Denne forordning er ikke til hinder for, at retterne i en medlemsstat i hastetilfælde kan anvende de foreløbige, herunder sikrende, retsmidler, der er fastsat i denne medlemsstats

lovgivning, over for personer eller aktiver i denne medlemsstat, selv om en ret i en anden medlemsstat i medfør af denne forordning har kompetence til at påkende sagens realitet.

2. Retsmidler, der er bragt i anvendelse i medfør af stk. 1, ophører med at gælde, når den ret i en medlemsstat, der i medfør af denne forordning har kompetence til at påkende sagens realitet, har truffet de foranstaltninger, den finder relevante.

KAPITEL III

ANERKENDELSE OG FULDBYRDELSE

AFDELING 1

Anerkendelse

Artikel 21

Anerkendelse af retsafgørelser

1. Retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure.

2. Navnlig må der ikke stilles krav om anvendelse af en særlig procedure i forbindelse med ajourføring af en medlemsstats civilstandsregister på grundlag af en retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, der er truffet i en anden medlemsstat, når den pågældende afgørelse ikke længere kan gøres til genstand for appel eller genoptagelse i henhold til sidstnævnte medlemsstats lovgivning, jf. dog stk. 3.

3. En berettiget part kan efter proceduren i afdeling 2 få fastslået, at en retsafgørelse skal anerkendes, eller at en retsafgørelse ikke skal anerkendes, jf. dog afdeling 4.

Den stedlige kompetence for den ret, der er anført på listen, som hver enkelt medlemsstat fremsender til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 68, fastsættes i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, som anmodningen om anerkendelse eller ikke-ankendelse rettes til.

4. Gøres anerkendelsen af en retsafgørelse gældende under en verserende sag ved en ret i en medlemsstat, kan denne ret træffe afgørelse i spørgsmålet.

Artikel 22

Grunde til ikke-ankendelse af retsafgørelser om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab

En retsafgørelse om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab kan ikke anerkendes:

- a) såfremt en anerkendelse åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i den medlemsstat, som anmodningen rettes til
- b) såfremt sagsøgte er dømt som udebleven, og det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke er blevet forkyndt for sagsøgte i så god tid og på en sådan måde, at denne har kunnet varetage sine interesser under sagen, medmindre det fastslås, at sagsøgte utvetydigt har accepteret retsafgørelsen
- c) såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse, der er truffet i en sag mellem de samme parter i den medlemsstat, som anmodningen rettes til, eller
- d) såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse, der tidligere er truffet i en sag mellem de samme parter i en anden medlemsstat eller i et tredjeland, og denne tidligere retsafgørelse opfylder de nødvendige betingelser for at blive anerkendt i den medlemsstat, som anmodningen rettes til.

Artikel 23

Grunde til ikke-ankendelse af retsafgørelser om forældreansvar

En retsafgørelse om forældreansvar kan ikke anerkendes:

- a) såfremt en anerkendelse åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i den medlemsstat, som anmodningen rettes til, under hensyntagen til barnets bedste
- b) såfremt den, bortset fra i hastetilfælde, i modstrid med grundlæggende retsplejeregler i den medlemsstat, som anmodningen rettes til, er truffet, uden at barnet har haft mulighed for at blive hørt
- c) såfremt en person er dømt som udebleven, og det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke er blevet forkyndt for den pågældende i så god tid og på en sådan måde, at denne har kunnet varetage sine interesser under sagen, medmindre det fastslås, at vedkommende utvetydigt har accepteret retsafgørelsen
- d) på anmodning af en person, der gør gældende, at retsafgørelsen krænker vedkommendes forældreansvar, såfremt afgørelsen er truffet, uden at vedkommende har haft mulighed for at blive hørt

- e) såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse om forældreansvar, der senere er truffet i den medlemsstat, som anmodningen rettes til
- f) såfremt den er uforenelig med en retsafgørelse om forældreansvar, der senere er truffet i en anden medlemsstat eller i det tredjeland, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, og denne senere retsafgørelse opfylder de nødvendige betingelser for at blive anerkendt i den medlemsstat, som anmodningen rettes til, eller
- g) såfremt den i artikel 56 angivne procedure ikke er blevet fulgt.

Artikel 24

Forbud mod prøvelse af kompetencen for retten i domsstaten

Kompetencen for retten i domsstaten kan ikke efterprøves. Den i artikel 22, litra a), og artikel 23, litra a), omhandlede efterprøvelse vedrørende grundlæggende retsprincipper kan ikke foretages i forhold til kompetencereglerne i artikel 3-14.

Artikel 25

Forskelle i anvendelig lovgivning

Anerkendelse af en retsafgørelse kan ikke afslås under henvisning til, at lovgivningen i den medlemsstat, som anmodningen rettes til, ikke tillader skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab på samme grundlag.

Artikel 26

Forbud mod prøvelse med hensyn til sagens realitet

En retsafgørelse kan i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet.

Artikel 27

Udsættelse af sagen

1. Gøres anerkendelse af en retsafgørelse, der er truffet i en medlemsstat, gældende ved en ret i en anden medlemsstat, kan denne udsætte sagen, såfremt afgørelsen er blevet anfægtet ved ordinær appel eller genoptagelse.

2. Gøres anerkendelse af en retsafgørelse, der er truffet i Irland eller Det Forenede Kongerige, gældende ved en ret i en anden medlemsstat, kan denne udsætte sagen, såfremt fuldbyrdelsen er udsat i domsstaten ved iværksættelse af appel eller genoptagelse.

AFDELING 2

Anmodning om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel

Artikel 28

Eksigible retsafgørelser

1. En i en medlemsstat truffet retsafgørelse om forældreansvar over for et barn, som er eksigibel i den pågældende medlemsstat, og som er blevet forkyndt, kan fuldbyrdes i en anden medlemsstat, når den på anmodning af en berettiget part er blevet erklæret for eksigibel i denne medlemsstat.

2. I Det Forenede Kongerige kan en sådan retsafgørelse dog først fuldbyrdes i England og Wales, Skotland eller Nordirland, når den på anmodning af en berettiget part er blevet registreret med henblik på fuldbyrdelse i den pågældende del af Det Forenede Kongerige.

Artikel 29

Retternes stedlige kompetence

1. Anmodningen om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, fremsættes over for den ret, der er anført på listen, som hver enkelt medlemsstat fremsender til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 68.

2. Den stedlige kompetence afgøres på grundlag af den parts sædvanlige opholdssted, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, eller på grundlag af det sædvanlige opholdssted for det barn, som måtte være berørt af anmodningen.

Hvis ingen af de i første afsnit nævnte steder er beliggende i fuldbyrdesstaten, afgøres den stedlige kompetence på grundlag af fuldbyrdesstedet.

Artikel 30

Fremgangsmåde

1. Fremgangsmåden ved fremsættelse af anmodningen afgøres efter lovgivningen i fuldbyrdesstaten.

2. Den, som fremsætter anmodningen, skal vælge en procesuel bopæl i retskredsen for den ret, som anmodningen er indgivet til. Såfremt lovgivningen i fuldbyrdesstaten ikke har regler om et sådant valg af bopæl, skal den, som fremsætter anmodningen, udpege en procesfuldmægtig.

3. De i artikel 37 og 39 nævnte dokumenter vedlægges anmodningen.

Artikel 31

Retternes afgørelse

1. Den ret, som behandler anmodningen, træffer sin afgørelse snarest muligt. Hverken den person, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, eller barnet kan på dette tidspunkt af sagens behandling fremsætte bemærkninger over for retten.

2. Anmodningen kan kun afslås af en af de i artikel 22-24 anførte grunde.

3. En retsafgørelse kan i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet.

Artikel 32

Underretning om afgørelsen

Den ansvarlige retsembedsmand drager omsorg for, at den, der har fremsat anmodningen, straks og på den måde, der er foreskrevet i lovgivningen i fuldbyrdesstaten, får underretning om den afgørelse, der er truffet om anmodningen.

Artikel 33

Appel

1. Den afgørelse, der træffes om anmodningen om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, kan appelleres af begge parter.

2. Appel indgives til den ret, der er anført på listen, som hver enkelt medlemsstat fremsender til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 68.

3. Appellen behandles i overensstemmelse med reglerne for kontradiktorisk procedure.

4. Hvis appellen indgives af den part, der anmoder om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, skal den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, tilsiges til at give møde for den ret, der behandler appellen. Giver den pågældende part ikke møde, finder artikel 18 anvendelse.

5. En afgørelse om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, skal appelleres inden en måned efter, at den er blevet forkyndt. Såfremt den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, har sit sædvanlige opholdssted i en anden medlemsstat end den, hvor retsafgørelsen er blevet erklæret for eksigibel, er fristen for appel to måneder og løber fra den dag, hvor afgørelsen om eksigibilitet er blevet forkyndt for den pågældende personligt eller på hans bopæl. Denne frist kan ikke forlænges under henvisning til afstanden.

Artikel 34

Appelinstanser og retsmidler

Den afgørelse, der træffes i appelsagen, kan kun anfægtes ved de retsmidler, der er anført på listen, som hver enkelt medlemsstat fremsender til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 68.

Artikel 35

Udsættelse af sagen

1. Den ret, der behandler en appel i medfør af artikel 33 eller 34, kan på anmodning af den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, udsætte sagen, såfremt retsafgørelsen i domsstaten er anfægtet ved ordinær appel eller genoptagelse, eller såfremt fristen herfor endnu ikke er udløbet. I sidstnævnte tilfælde kan retten fastsætte en frist for iværksættelse af appel eller genoptagelse.

2. Såfremt retsafgørelsen er truffet i Irland eller Det Forenede Kongerige, anses enhver form for appel eller genoptagelse i den pågældende domsstat som et ordinært retsmiddel ved anvendelsen af stk. 1.

Artikel 36

Delvis fuldbyrdelse

1. Såfremt der ved en retsafgørelse er taget stilling til flere krav, og fuldbyrdelse ikke kan tillades for så vidt angår dem alle, skal retten tillade fuldbyrdelse af et eller flere af kravene.

2. Den, som fremsætter anmodningen, kan anmode om delvis fuldbyrdelse.

AFDELING 3

Fælles bestemmelser for afdeling 1 og 2

Artikel 37

Dokumenter

1. En part, der ønsker eller anfægter anerkendelse af en retsafgørelse eller anmoder om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, skal fremlægge:

- a) en genpart af retsafgørelsen, der opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelse af dens ægthed, og
- b) den attest, som er omhandlet i artikel 39.

2. Er der tale om en udeblivelsesdom, skal den part, der ønsker anerkendelse eller anmoder om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, desuden fremlægge:

- a) originalen eller en bekræftet genpart af det dokument, der godtgør, at det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument er blevet forkyndt for den udeblevne part, eller
- b) et dokument, der angiver, at sagsøgte utvetydigt har accepteret retsafgørelsen.

Artikel 38

Manglende fremlæggelse af dokumenter

1. Såfremt de i artikel 37, stk. 1, litra b), eller artikel 37, stk. 2, nævnte dokumenter ikke fremlægges, kan retten fastsætte en frist for deres tilvejebringelse eller anerkende tilsvarende dokumenter eller, såfremt den anser sagen for tilstrækkeligt oplyst, fritage for kravet om en sådan fremlæggelse.

2. Såfremt retten kræver det, skal der foretages en oversættelse af dokumenterne. Oversættelsen skal bekræftes af en person, der er bemyndiget hertil i en af medlemsstaterne.

Artikel 39

Attest vedrørende retsafgørelser i ægteskabssager og attest vedrørende retsafgørelser om forældreansvar

Den kompetente ret eller myndighed i domsstaten udsteder på anmodning af en berettiget part en attest, der udfærdiges på formularen i bilag I (retsafgørelser i ægteskabssager) eller bilag II (retsafgørelser om forældreansvar).

AFDELING 4

Eksigibiliteten af visse retsafgørelser om samværret og visse retsafgørelser om tilbagegivelse af barnet

Artikel 40

Anvendelsesområde

1. Denne afdeling finder anvendelse på:
  - a) samværret, og
  - b) tilbagegivelse af et barn i medfør af en retsafgørelse truffet i henhold til artikel 11, stk. 8.

2. Denne afdeling er ikke til hinder for, at en indehaver af forældreansvar kan anmode om anerkendelse og fuldbyrdelse efter afdeling 1 og 2.

Artikel 41

Samværsret

1. En eksigibel retsafgørelse om samværsret, jf. artikel 40, stk. 1, litra a), der er truffet i en medlemsstat, anerkendes i en anden medlemsstat og er eksigibel dér, uden at der kræves en afgørelse om eksigibilitet, og uden at der kan gøres indsigelse mod anerkendelsen, hvis retsafgørelsen er blevet attesteret i domsstaten i overensstemmelse med stk. 2.

Selv om en retsafgørelse om samværsret i henhold til national lovgivning ikke er eksigibel som følge af loven, uanset en eventuel appel, kan retten i domsstaten erklære den for eksigibel.

2. Dommeren i domsstaten udsteder kun den i stk. 1 omhandlede attest, der udfærdiges på formularen i bilag III (retsafgørelser om samværsret):

- a) i tilfælde hvor en person er dømt som udebleven, hvis det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument er blevet forkyndt for den pågældende i så god tid og på en sådan måde, at denne har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller, såfremt disse betingelser ikke har været opfyldt i forbindelse med forkyndelsen, det ikke desto mindre fastslås, at vedkommende utvetydigt har accepteret retsafgørelsen
- b) hvis alle berørte parter har haft mulighed for at blive hørt, og
- c) hvis barnet har haft mulighed for at blive hørt, medmindre en høring er fundet uhensigtsmæssig under hensyntagen til barnets alder eller modenhedsgrad.

Attesten udfærdiges på det sprog, som retsafgørelsen er affattet på.

3. Hvis samværsretten allerede på det tidspunkt, hvor retsafgørelsen træffes, involverer en situation på tværs af grænserne, udstedes attesten på embeds vegne, når retsafgørelsen bliver eksigibel, herunder foreløbig eksigibel. Opstår en sådan situation først senere, udstedes attesten efter anmodning fra en part.

Artikel 42

Tilbagegivelse af barnet

1. En eksigibel retsafgørelse om tilbagegivelse af barnet, jf. artikel 40, stk. 1, litra b), der er truffet i en medlemsstat, anerkendes i en anden medlemsstat og er eksigibel dér, uden at der kræves en afgørelse om eksigibilitet, og uden at der kan gøres indsigelse mod anerkendelsen, hvis retsafgørelsen er blevet attesteret i domsstaten i overensstemmelse med stk. 2.

Selv om en retsafgørelse, der beordrer barnet tilbagegivet, jf. artikel 11, stk. 8, i henhold til national lovgivning ikke er eksigibel som følge af loven, uanset en eventuel appel, kan retten i domsstaten erklære den for eksigibel.

2. Den dommer i domsstaten, som har truffet den i artikel 40, stk. 1, litra b), omhandlede retsafgørelse, udsteder kun den i stk. 1 omhandlede attest:

- a) hvis barnet har haft mulighed for at blive hørt, medmindre en høring er fundet uhensigtsmæssig under hensyntagen til barnets alder eller modenhedsgrad
- b) hvis parterne har haft mulighed for at blive hørt, og
- c) hvis retten i sin afgørelse har taget hensyn til de grunde og det bevismateriale, som dannede grundlag for den retsafgørelse, der blev truffet i medfør af artikel 13 i Haagerkonventionen af 1980.

Træffer retten eller en anden myndighed foranstaltninger til at sikre beskyttelsen af barnet efter dets tilbagevenden til den medlemsstat, hvor det har sit sædvanlige opholdssted, skal attesten indeholde nærmere oplysninger om sådanne foranstaltninger.

Dommeren i domsstaten udsteder attesten af egen drift og udfærdiger den på formularen i bilag IV (retsafgørelser om tilbagegivelse af barnet).

Attesten udfærdiges på det sprog, som retsafgørelsen er affattet på.

Artikel 43

Anmodning om berigtigelse

1. Enhver berigtigelse af attesten sker efter domsstatens lovgivning.

2. Anden appel i forbindelse med udstedelsen af en attest i henhold til artikel 41, stk. 1, eller artikel 42, stk. 1, er ikke mulig.

*Artikel 44***Attestens virkninger**

Attesten har kun virkning, i den udstrækning retsafgørelsen er eksigibel.

*Artikel 45***Dokumenter**

1. En part, der anmoder om fuldbyrdelse af en retsafgørelse, skal fremlægge:

- a) en genpart af retsafgørelsen, der opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelse af dens ægthed, og
- b) den attest, som er omhandlet i artikel 41, stk. 1, eller artikel 42, stk. 1.

2. Ved anvendelsen af denne artikel:

- skal den i artikel 41, stk. 1, omhandlede attest ledsages af en oversættelse af attestens punkt 12 om de praktiske vilkår for udøvelsen af samværsretten
- skal den i artikel 42, stk. 1, omhandlede attest ledsages af en oversættelse af attestens punkt 14 om nærmere oplysninger om de foranstaltninger, der er truffet for at sikre tilbagegivelse af barnet.

Oversættelsen foretages til fuldbyrdesstatens officielle sprog eller et af dens officielle sprog eller til et andet sprog, som fuldbyrdesstaten har angivet, at den kan acceptere. Oversættelsen bekræftes af en person, der er bemyndiget hertil i en af medlemsstaterne.

AFDELING 5

Officielt bekræftede dokumenter og aftaler*Artikel 46*

Officielt bekræftede dokumenter, der er udstedt og eksigible i en medlemsstat, samt aftaler mellem parterne, som er eksigible i den medlemsstat, hvor de er indgået, anerkendes og erklæres for eksigible på samme vilkår som retsafgørelser.

AFDELING 6

Andre bestemmelser*Artikel 47***Fuldbyrdesprocedure**

1. Fuldbyrdesproceduren afgøres efter fuldbyrdesstatens lovgivning.

2. En afgørelse, der er truffet af en ret i en anden medlemsstat, og som er erklæret for eksigibel i overensstemmelse med afdeling 2 eller attesteret i overensstemmelse med artikel 41, stk. 1, eller artikel 42, stk. 1, fuldbyrdes i fuldbyrdesstaten på samme vilkår, som hvis den var truffet i denne medlemsstat.

Navnlig kan en retsafgørelse, der er attesteret i overensstemmelse med artikel 41, stk. 1, eller artikel 42, stk. 1, ikke fuldbyrdes, hvis den er uforenelig med en senere truffet eksigibel retsafgørelse.

*Artikel 48***Praktiske vilkår for udøvelsen af samværsret**

1. Retterne i fuldbyrdesstaten kan fastlægge de praktiske vilkår for udøvelsen af samværsretten, hvis de nødvendige vilkår ikke er fastlagt eller ikke er angivet med tilstrækkelig præcision i retsafgørelsen truffet af den ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende sagens realitet, forudsat at de væsentlige elementer i den pågældende retsafgørelse respekteres.

2. De praktiske vilkår, der fastlægges i henhold til stk. 1, ophører med at finde anvendelse, når den ret i en medlemsstat, der har kompetence til at påkende sagens realitet, træffer en senere retsafgørelse.

*Artikel 49***Omkostninger**

Dette kapitel finder med undtagelse af afdeling 4 også anvendelse på fastsættelse af sagsomkostninger i forbindelse med sager omfattet af denne forordning og på fuldbyrdelse af enhver retsafgørelse om sådanne sagsomkostninger.

*Artikel 50***Fri proces**

Har den, som fremsætter anmodningen, i domsstaten helt eller delvis haft fri proces eller været fritaget for gebyrer og sagsomkostninger, skal den pågældende under den i artikel 21, 28, 41, 42 og 48 fastlagte procedure meddeles fri proces eller fritages for gebyrer og sagsomkostninger i videst muligt omfang efter lovgivningen i fuldbyrdesstaten.

*Artikel 51***Sikkerhed eller depositum**

Det kan ikke pålægges den part, som i en medlemsstat anmoder om fuldbyrdelse af en retsafgørelse, der er truffet i en

anden medlemsstat, at stille sikkerhed eller depositum af nogen art med den begrundelse:

- a) at vedkommende ikke har sit sædvanlige opholdssted i den medlemsstat, hvor der anmodes om fuldbyrdelse, eller
- b) at vedkommende er udlænding eller, hvis der anmodes om fuldbyrdelse i Det Forenede Kongerige eller Irland, at vedkommende ikke har »domicil« i en af disse medlemsstater.

Artikel 52

Legalisering eller tilsvarende formalitet

Der kræves ingen legalisering eller opfyldelse af tilsvarende formalitet med hensyn til de i artikel 37, 38 og 45 nævnte dokumenter eller eventuelle procesfuldmagter.

KAPITEL IV

SAMARBEJDE MELLEM CENTRALMYNDIGHEDER PÅ OMRÅDET FOR ÆLDREANSVAR

Artikel 53

Udpegelse

Hver medlemsstat udpeger en eller flere centralmyndigheder, som skal bistå ved anvendelsen af denne forordning, og angiver disse myndigheders territoriale eller saglige kompetence. Har en medlemsstat udpeget flere centralmyndigheder, sendes meddelelser i princippet direkte til den kompetente centralmyndighed. Hvis en meddelelse stiles til en centralmyndighed, der ikke er kompetent, er denne ansvarlig for at videresende meddelelsen til den kompetente centralmyndighed og for at underrette afsenderen herom.

Artikel 54

Generelle opgaver

Centralmyndighederne fremsender oplysninger om de nationale love og procedurer og træffer generelle foranstaltninger til at lette anvendelsen af denne forordning og styrke deres indbyrdes samarbejde. Til dette formål anvendes det europæiske retlige netværk på det civil- og handelsretlige område, som blev oprettet ved beslutning 2001/470/EF.

Artikel 55

Samarbejde om specifikke sager vedrørende forældreansvar

På anmodning af en centralmyndighed i en anden medlemsstat eller en indehaver af forældreansvar samarbejder centralmyndighederne om specifikke sager med henblik på at opfylde formålet med denne forordning. I den forbindelse træffer de

direkte eller gennem offentlige myndigheder eller andre organer i overensstemmelse med deres lovgivning om beskyttelse af personoplysninger alle fornødne foranstaltninger med henblik på at:

- a) indsamle og udveksle oplysninger:
  - i) om barnets situation
  - ii) om igangværende procedurer, og
  - iii) om retsafgørelser, der er truffet vedrørende barnet
- b) give oplysninger og yde bistand til indehavere af forældreansvar, som ønsker at få retsafgørelser anerkendt og fuldbyrdet på deres område, navnlig vedrørende samværret og tilbagegivelse af barnet
- c) fremme kommunikationen retterne imellem, navnlig i forbindelse med gennemførelsen af artikel 11, stk. 6 og 7, samt artikel 15
- d) give alle de oplysninger og yde al den bistand, som er relevant i forbindelse med retternes anvendelse af artikel 56, og
- e) fremme aftaler mellem indehavere af forældreansvar gennem mægling eller andre midler og lette samarbejdet på tværs af grænserne med dette mål for øje.

Artikel 56

Anbringelse af barnet i en anden medlemsstat

1. Når den ret, der er kompetent i medfør af artikel 8-15, påtænker at anbringe barnet på en institution eller hos en plejefamilie, og denne anbringelse skal foregå i en anden medlemsstat, hører den på forhånd centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i den pågældende medlemsstat, såfremt interne anbringelsessager i denne medlemsstat forudsætter en offentlig myndigheds mellemkomst.

2. Der kan i den anmodende medlemsstat kun træffes afgørelse om anbringelse som omhandlet i stk. 1, hvis den kompetente myndighed i den anmodede medlemsstat har godkendt anbringelsen.

3. De nærmere vilkår for den høring og den godkendelse, der er omhandlet i stk. 1 og 2, fastsættes efter lovgivningen i den anmodede medlemsstat.

4. Når den ret, der er kompetent i medfør af artikel 8-15, beslutter at anbringe barnet hos en plejefamilie, og denne anbringelse skal foregå i en anden medlemsstat, hvor interne anbringelsessager ikke forudsætter en offentlig myndigheds mellemkomst, underretter den centralmyndigheden eller en anden kompetent myndighed i den pågældende medlemsstat herom.

Artikel 57

Arbejdsmetode

1. En indehaver af forældreansvar kan indgive en anmodning om bistand som omhandlet i artikel 55 til centralmyndigheden i den medlemsstat, hvor vedkommende har sit sædvanlige opholdssted, eller til centralmyndigheden i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted eller befinder sig. Anmodningen skal i almindelighed indeholde alle tilgængelige oplysninger, der kan fremme dens udførelse. Hvis anmodningen omhandler anerkendelse eller fuldbyrdelse af en retsafgørelse om forældreansvar, der er omfattet af denne forordning, skal indehaveren af forældreansvar vedlægge de relevante attester, der er omhandlet i artikel 39, artikel 41, stk. 1, eller artikel 42, stk. 1.
2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen, hvilke andre af fællesskabsinstitutionernes officielle sprog end deres eget eller egne, de kan acceptere i forbindelse med meddelelser til centralmyndighederne.
3. Der må ikke kræves vederlag for den bistand, centralmyndighederne yder i henhold til artikel 55.
4. Hver centralmyndighed afholder sine egne omkostninger.

Artikel 58

Møder

1. Centralmyndighederne mødes regelmæssigt for at fremme anvendelsen af denne forordning.
2. Der indkaldes til disse møder i overensstemmelse med beslutning 2001/470/EF om oprettelse af et europæisk retligt netværk på det civil- og handelsretlige område.

KAPITEL V

FORHOLDET TIL ANDRE INSTRUMENTER

Artikel 59

Forholdet til andre instrumenter

1. Med forbehold af artikel 60, 63 og 64 og nærværende artikels stk. 2 træder denne forordning for så vidt angår medlemsstaterne i stedet for de konventioner mellem to eller flere medlemsstater, som gælder på tidspunktet for denne forordnings ikrafttræden, og som angår spørgsmål, der er omfattet af denne forordning.
2. a) Finland og Sverige kan erklære, at konventionen af 6. februar 1931 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige indeholdende international-privatretlige bestemmelser om ægteskab, adoption og vær-

gemål, med tilhørende slutprotokol, helt eller delvis skal finde anvendelse i deres indbyrdes forbindelser i stedet for bestemmelserne i denne forordning. Disse erklæringer offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende* som bilag til forordningen. De nævnte medlemsstater kan til enhver tid trække disse erklæringer helt eller delvis tilbage.

- b) Princippet om ikke-forskelsbehandling af unionsborgerne på grundlag af nationalitet skal overholdes.
- c) Kompetencereglerne i fremtidige aftaler, der indgås mellem de i litra a) omhandlede medlemsstater, og som angår spørgsmål, der er omfattet af denne forordning, skal være i overensstemmelse med kompetencereglerne i denne forordning.
- d) Afgørelser, der i en af de nordiske stater, som har fremsat den i litra a) omhandlede erklæring, er truffet af en kompetent myndighed svarende til en af dem, der er omhandlet i kapitel II i denne forordning, anerkendes og fuldbyrdes i de øvrige medlemsstater efter kapitel III i denne forordning.

3. Medlemsstaterne sender Kommissionen:

- a) en kopi af de i stk. 2, litra a) og c), omhandlede aftaler og ensartede lovgivninger, der gennemfører disse aftaler
- b) meddelelse om alle opsigelser af eller ændringer i sådanne aftaler eller ensartede lovgivninger.

Artikel 60

Forholdet til visse multilaterale konventioner

Denne forordning har i forbindelserne mellem medlemsstaterne forrang for følgende konventioner, for så vidt disse vedrører spørgsmål, der er omfattet af denne forordning:

- a) Haagerkonventionen af 5. oktober 1961 om myndighedernes kompetence og lovvalget i sager vedrørende beskyttelse af mindreårige
- b) Luxembourg-konventionen af 8. september 1967 om anerkendelse af afgørelser om ægteskabs gyldighed
- c) Haagerkonventionen af 1. juni 1970 om anerkendelse af skilsmisser og separationer

- d) den europæiske konvention af 20. maj 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om forældremyndighed, og
- e) Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser.

Artikel 61

Forholdet til Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældres ansvar og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige

I forhold til Haagerkonventionen af 19. oktober 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældres ansvar og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige finder denne forordning anvendelse:

- a) når barnet har sit sædvanlige opholdssted på en medlemsstats område
- b) for så vidt angår anerkendelse og fuldbyrdelse på en anden medlemsstats område af en retsafgørelse truffet af den kompetente ret i en medlemsstat, selv om det berørte barn har sit sædvanlige opholdssted i et tredjeland, som er kontraherende part i nævnte konvention.

Artikel 62

Virkningernes omfang

1. De aftaler og konventioner, der er nævnt i artikel 59, stk. 1, og i artikel 60 og 61, har fortsat virkning for så vidt angår de spørgsmål, der ikke er omfattet af denne forordning.
2. De konventioner, der er nævnt i artikel 60, navnlig Haagerkonventionen af 1980, har fortsat virkning mellem de medlemsstater, der er kontraherende parter deri, under iagttagelse af artikel 60.

Artikel 63

Traktater med Pavestolen

1. Anvendelsen af denne forordning berører ikke den internationale traktat (konkordat) mellem Pavestolen og Portugal, undertegnet den 7. maj 1940 i Vatikanstaten.
2. Afgørelser om et ægteskabs ugyldighed, som træffes i henhold til den i stk. 1 nævnte traktat, anerkendes i medlemsstaterne på de i kapitel III, afdeling 1, anførte vilkår.

3. Stk. 1 og 2 finder ligeledes anvendelse på følgende internationale traktater (konkordater) med Pavestolen:

- a) Concordato lateranense af 11. februar 1929 mellem Italien og Pavestolen som ændret ved den aftale med tillægsprotokol, der blev undertegnet den 18. februar 1984 i Rom
- b) aftalen af 3. januar 1979 mellem Pavestolen og Spanien om retlige anliggender.

4. De i stk. 2 omhandlede afgørelser kan med henblik på anerkendelse i Italien og Spanien underkastes de samme procedurer og den samme kontrol som afgørelser truffet af kirkeretter på grundlag af de i stk. 3 nævnte internationale traktater med Pavestolen.

5. Medlemsstaterne sender Kommissionen:

- a) en kopi af de i stk. 1 og 3 omhandlede traktater
- b) meddelelse om alle opsigelser af eller ændringer i sådanne traktater.

KAPITEL VI

OVERGANGSBESTEMMELSER

Artikel 64

1. Denne forordning finder kun anvendelse på retssager, der er anlagt, og på officielt bekræftede dokumenter, der er udstedt, samt på aftaler mellem parterne, der er indgået, efter den dato, hvor forordningen finder anvendelse som fastsat i artikel 72.

2. Retsafgørelser, som er truffet efter datoen for denne forordnings anvendelse, i sager, der er anlagt før dette tidspunkt, men efter ikrafttrædelsesdatoen for forordning (EF) nr. 1347/2000, anerkendes og fuldbyrdes efter kapitel III i denne forordning, såfremt de anvendte kompetenceregler er i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i kapitel II i denne forordning eller i forordning (EF) nr. 1347/2000 eller i en konvention, som, da sagen blev anlagt, var gældende mellem domsstaten og den medlemsstat, som anmodningen rettes til.

3. Retsafgørelser, som er truffet inden datoen for denne forordnings anvendelse i sager, der er anlagt efter ikrafttrædelsen af forordning (EF) nr. 1347/2000, anerkendes og fuldbyrdes efter kapitel III i denne forordning, for så vidt de vedrører henholdsvis skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab eller forældres ansvar over for børn af begge ægtefæller i forbindelse med sådanne ægteskabssager.

4. Retsafgørelser, som er truffet inden datoen for denne forordnings anvendelse, men efter ikrafttrædelsesdatoen for forordning (EF) nr. 1347/2000 i sager, der er anlagt inden ikrafttrædelsesdatoen for forordning (EF) nr. 1347/2000, anerkendes og fuldbyrdes efter kapitel III i denne forordning, for så vidt de vedrører henholdsvis skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab eller forældreansvar over for børn af begge ægtefæller i forbindelse med sådanne ægteskabssager, og forudsat at kompetencereglerne er i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i kapitel II i denne forordning eller i forordning (EF) nr. 1347/2000 eller i en konvention, der, da sagen blev anlagt, var gældende mellem domsstaten og den medlemsstat, som anmodningen rettes til.

KAPITEL VII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 65

Revision

Senest den 1. januar 2012 og derefter hvert femte år forelægger Kommissionen på grundlag af oplysninger, som fremsendes af medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om anvendelsen af denne forordning, om nødvendigt ledsaget af forslag om tilpasning.

Artikel 66

Medlemsstater med to eller flere retssystemer

For så vidt angår en medlemsstat, hvor to eller flere retssystemer eller regelsæt vedrørende spørgsmål, der er omfattet af denne forordning, finder anvendelse i forskellige territoriale enheder:

- forstås en henvisning til sædvanligt opholdssted på denne medlemsstats område som en henvisning til sædvanligt opholdssted på en territorial enheds område
- forstås en henvisning til nationalitet eller for så vidt angår Det Forenede Kongerige til »domicil« som en henvisning til tilhørsforhold til en territorial enhed som fastsat efter den pågældende medlemsstats lovgivning
- forstås en henvisning til myndighederne i en medlemsstat som en henvisning til de berørte myndigheder i den territoriale enhed i den pågældende medlemsstat
- forstås en henvisning til reglerne i denne medlemsstat som en henvisning til reglerne i den territoriale enhed, hvor kompetence, anerkendelse eller fuldbyrdelse gøres gældende.

Artikel 67

Oplysninger om centralmyndigheder og accepterede sprog

Inden tre måneder efter denne forordnings ikrafttræden fremsender medlemsstaterne til Kommissionen:

- navne og adresser på de centralmyndigheder, der er udpeget i medfør af artikel 53, samt mulige kommunikationsmidler
  - meddelelse om, hvilke sprog der accepteres i forbindelse med meddelelser til centralmyndigheder i henhold til artikel 57, stk. 2
- og
- meddelelse om, hvilke sprog der accepteres i forbindelse med attesten vedrørende samværsret i henhold til artikel 45, stk. 2.

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen alle ændringer af disse oplysninger.

Kommissionen stiller disse oplysninger til rådighed for offentligheden.

Artikel 68

Oplysninger om retter og retsmidler

Medlemsstaterne fremsender til Kommissionen de lister over kompetente retter og retsmidler, som er omhandlet i artikel 21, 29, 33 og 34, og underretter Kommissionen om eventuelle ændringer.

Kommissionen ajourfører oplysningerne og stiller dem til rådighed for offentligheden gennem offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende* og på enhver anden hensigtsmæssig måde.

Artikel 69

Ændring af bilag

Enhver ændring af formularerne i bilag I-IV vedtages efter proceduren i artikel 70, stk. 2.

Artikel 70

Udvalg

- Kommissionen bistås af et udvalg (i det følgende benævnt »udvalget«).
- Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF.
- Udvalget vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 71

Ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000

1. Forordning (EF) nr. 1347/2000 ophæves fra datoen for anvendelsen af denne forordning.
2. Enhver henvisning til forordning (EF) nr. 1347/2000 skal forstås som en henvisning til denne forordning i overensstemmelse med sammenligningstabellen i bilag V.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. november 2003.

Artikel 72

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft den 1. august 2004.

Den anvendes fra den 1. marts 2005 med undtagelse af artikel 67, 68, 69 og 70, som anvendes fra den 1. august 2004.

På Rådets vegne

R. CASTELLI

Formand

BILAG I

ATTEST I HENHOLD TIL ARTIKEL 39 VEDRØRENDE RETSAFGØRELSE I ÆGTESKABSSAGER ⁽¹⁾

1. Domsstat
2. Ret eller myndighed, der har udstedt attesten
  - 2.1. Navn
  - 2.2. Adresse
  - 2.3. Tlf./fax/e-post
3. Ægtefæller
  - 3.1. Hustru
    - 3.1.1. Fulde navn
    - 3.1.2. Adresse
    - 3.1.3. Fødeland og -sted
    - 3.1.4. Fødselsdato
  - 3.2. Mand
    - 3.2.1. Fulde navn
    - 3.2.2. Adresse
    - 3.2.3. Fødeland og -sted
    - 3.2.4. Fødselsdato
  - 3.3. Vielsesland, vielsessted (hvis denne oplysning foreligger) og vielsesdato
    - 3.3.1. Vielsesland
    - 3.3.2. Vielsessted (hvis denne oplysning foreligger)
    - 3.3.3. Vielsesdato
4. Ret, der har truffet retsafgørelsen
  - 4.1. Rettens navn
  - 4.2. Rettens hjemsted
5. Retsafgørelsen
  - 5.1. Dato
  - 5.2. Journalnummer
  - 5.3. Retsafgørelsens art
    - 5.3.1. Skilsmisse
    - 5.3.2. Omstødelse af ægteskab
    - 5.3.3. Separation

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældresvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000.

- 5.4. Blev retsafgørelsen truffet over for en udebleven sagsøgt?
- 5.4.1. Nej
- 5.4.2. Ja ⁽¹⁾
6. Navn på parter, som har haft fri proces
7. Er retsafgørelsen genstand for yderligere appel i henhold til lovgivningen i domsstaten?
- 7.1. Nej
- 7.2. Ja
8. Dato for retsvirkning i domsstaten
- 8.1. Skilsmisse
- 8.2. Separation

Udfærdiget i ....., dato: .....

Underskrift og/eller stempel

_____

⁽¹⁾ De i artikel 37, stk. 2, omhandlede dokumenter vedlægges.

BILAG II

ATTEST I HENHOLD TIL ARTIKEL 39 VEDRØRENDE RETSAFGØRELSER OM FORÆLDREANSVAR ⁽¹⁾

1. Domsstat
2. Ret eller myndighed, der har udstedt attesten
  - 2.1. Navn
  - 2.2. Adresse
  - 2.3. Tlf./fax/e-post
3. Person(er), der er tilkendt samværsret
  - 3.1. Fulde navn
  - 3.2. Adresse
  - 3.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
4. Andre indehavere af forældreansvar end dem, der er anført i punkt 3 ⁽²⁾
  - 4.1.
    - 4.1.1. Fulde navn
    - 4.1.2. Adresse
    - 4.1.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
  - 4.2.
    - 4.2.1. Fulde navn
    - 4.2.2. Adresse
    - 4.2.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
  - 4.3.
    - 4.3.1. Fulde navn
    - 4.3.2. Adresse
    - 4.3.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
5. Ret, der har truffet retsafgørelsen
  - 5.1. Rettens navn
  - 5.2. Rettens hjemsted
6. Retsafgørelsen
  - 6.1. Dato
  - 6.2. Journalnummer
  - 6.3. Blev retsafgørelsen truffet over for en udebleven sagsøgt?
    - 6.3.1. Nej
    - 6.3.2. Ja ⁽³⁾

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000.

⁽²⁾ I tilfælde af fælles forældremyndighed kan en person, der er anført i punkt 3, også anføres i punkt 4.

⁽³⁾ De i artikel 37, stk. 2, omhandlede dokumenter vedlægges.

7. Børn, der er omfattet af retsafgørelsen ⁽¹⁾
  - 7.1. Fulde navn og fødselsdato
  - 7.2. Fulde navn og fødselsdato
  - 7.3. Fulde navn og fødselsdato
  - 7.4. Fulde navn og fødselsdato
8. Navn på parter, som har haft fri proces
9. Attestering af eksigibilitet og forkyndelse
  - 9.1. Er retsafgørelsen eksigibel i henhold til domsstatens lovgivning?
    - 9.1.1. Ja
    - 9.1.2. Nej
  - 9.2. Er retsafgørelsen blevet forkyndt for den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse?
    - 9.2.1. Ja
      - 9.2.1.1. Den pågældendes fulde navn
      - 9.2.1.2. Adresse
      - 9.2.1.3. Forkyndelsesdato
    - 9.2.2. Nej
10. Specifikke oplysninger vedrørende retsafgørelser om samværsret, hvis en afgørelse om eksigibilitet er påkrævet i medfør af artikel 28. Denne mulighed er fastsat i artikel 40, stk. 2:
  - 10.1. Praktiske vilkår for udøvelsen af samværsretten (hvis og i den udstrækning disse er præciseret i retsafgørelsen)
    - 10.1.1. Dato og klokkeslæt
      - 10.1.1.1. Starttidspunkt
      - 10.1.1.2. Sluttidspunkt
    - 10.1.2. Sted
    - 10.1.3. Særlige forpligtelser, der påhviler indehaveren af forældreansvar
    - 10.1.4. Særlige forpligtelser, der påhviler den, der er tilkendt samværsret
    - 10.1.5. Eventuelle begrænsninger knyttet til udøvelsen af samværsretten
11. Specifikke oplysninger vedrørende retsafgørelser om tilbagegivelse af barnet, hvis en afgørelse om eksigibilitet er påkrævet i medfør af artikel 28. Denne mulighed er fastsat i artikel 40, stk. 2:
  - 11.1. Retssafgørelsen indebærer tilbagegivelse af barnet
  - 11.2. Den person, som barnet skal gives tilbage til (hvis og i den udstrækning dette er præciseret i retsafgørelsen)
    - 11.2.1. Fulde navn
    - 11.2.2. Adresse

Udfærdiget i ....., dato: .....

Underskrift og/eller stempel

⁽¹⁾ Hvis flere end fire børn er omfattet, anvendes en ny formular.

BILAG III

ATTEST I HENHOLD TIL ARTIKEL 41, STK. 1, VEDRØRENDE RETSAFGØRELSER OM SAMVÆRSRET ⁽¹⁾

1. Domsstat
2. Ret eller myndighed, der har udstedt attesten
  - 2.1. Navn
  - 2.2. Adresse
  - 2.3. Tlf./fax/e-post
3. Person(er), der er tilkendt samværsret
  - 3.1. Fulde navn
  - 3.2. Adresse
  - 3.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
4. Andre indehavere af forældreansvar end dem, der er anført i punkt 3 ⁽²⁾ ⁽³⁾
  - 4.1.
    - 4.1.1. Fulde navn
    - 4.1.2. Adresse
    - 4.1.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
  - 4.2.
    - 4.2.1. Fulde navn
    - 4.2.2. Adresse
    - 4.2.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
  - 4.3.
    - 4.3.1. Fulde navn
    - 4.3.2. Adresse
    - 4.3.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
5. Ret, der har truffet retsafgørelsen
  - 5.1. Rettens navn
  - 5.2. Rettens hjemsted
6. Retsafgørelsen
  - 6.1. Dato
  - 6.2. Journalnummer

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000.

⁽²⁾ I tilfælde af fælles forældremyndighed kan en person, der er anført i punkt 3, også anføres i punkt 4.

⁽³⁾ Sæt kryds ud for den person, mod hvem retsafgørelsen skal fuldbyrdes.

7. Børn, der er omfattet af retsafgørelsen ⁽¹⁾
  - 7.1. Fulde navn og fødselsdato
  - 7.2. Fulde navn og fødselsdato
  - 7.3. Fulde navn og fødselsdato
  - 7.4. Fulde navn og fødselsdato
8. Er retsafgørelsen genstand for yderligere appel i henhold til lovgivningen i domsstaten?
  - 8.1. Ja
  - 8.2. Nej
9. Hvis retsafgørelsen er truffet over for en udebleven person: Det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument er blevet forkyndt for den udeblevne i så god tid og på en sådan måde, at denne har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller, såfremt disse betingelser ikke har været opfyldt i forbindelse med forkyndelsen, det er ikke desto mindre fastslået, at vedkommende utvetydigt har accepteret retsafgørelsen
10. Alle berørte parter har haft mulighed for at blive hørt
11. Børnene har haft mulighed for at blive hørt, medmindre en høring er fundet uhensigtsmæssig under hensyntagen til deres alder eller modenhedsgrad
12. Praktiske vilkår for udøvelsen af samværsretten (hvis og i den udstrækning disse er præciseret i retsafgørelsen)
  - 12.1. Dato og klokkeslæt
    - 12.1.1. Starttidspunkt
    - 12.1.2. Sluttidspunkt
  - 12.2. Sted
  - 12.3. Særlige forpligtelser, der påhviler indehaveren af forældreansvar
  - 12.4. Særlige forpligtelser, der påhviler den, der er tilkendt samværsret
  - 12.5. Eventuelle begrænsninger knyttet til udøvelsen af samværsretten
13. Navn på parter, som har haft fri proces

Udfærdiget i ....., dato: .....

Underskrift og/eller stempel

_____

⁽¹⁾ Hvis flere end fire børn er omfattet, anvendes en ny formular.

BILAG IV

ATTEST I HENHOLD TIL ARTIKEL 42, STK. 1, VEDRØRENDE RETSAFGØRELSER OM TILBAGEGIVELSE AF BARNET ⁽¹⁾

1. Domsstat
2. Ret eller myndighed, der har udstedt attesten
  - 2.1. Navn
  - 2.2. Adresse
  - 2.3. Tlf./fax/e-post
3. Den person, som barnet skal gives tilbage til (hvis dette er præciseret i retsafgørelsen)
  - 3.1. Fulde navn
  - 3.2. Adresse
  - 3.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
4. Indehavere af forældreansvar ⁽²⁾
  - 4.1. Moder
    - 4.1.1. Fulde navn
    - 4.1.2. Adresse (hvis denne oplysning foreligger)
    - 4.1.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
  - 4.2. Fader
    - 4.2.1. Fulde navn
    - 4.2.2. Adresse (hvis denne oplysning foreligger)
    - 4.2.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
  - 4.3. Andre
    - 4.3.1. Fulde navn
    - 4.3.2. Adresse (hvis denne oplysning foreligger)
    - 4.3.3. Fødselsdato og fødested (hvis disse oplysninger foreligger)
5. Sagsøgt (hvis denne oplysning foreligger)
  - 5.1. Fulde navn
  - 5.2. Adresse (hvis denne oplysning foreligger)
6. Ret, der har truffet retsafgørelsen
  - 6.1. Rettens navn
  - 6.2. Rettens hjemsted

⁽¹⁾ Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000.

⁽²⁾ Kan udelades.

7. Retsafgørelsen
    - 7.1. Dato
    - 7.2. Journalnummer
  8. Børn, der er omfattet af retsafgørelsen ⁽¹⁾
    - 8.1. Fulde navn og fødselsdato
    - 8.2. Fulde navn og fødselsdato
    - 8.3. Fulde navn og fødselsdato
    - 8.4. Fulde navn og fødselsdato
  9. Retsafgørelsen indebærer tilbagegivelse af barnet
  10. Er retsafgørelsen eksigibel i domsstaten?
    - 10.1. Ja
    - 10.2. Nej
  11. Børnene har haft mulighed for at blive hørt, medmindre en høring er fundet uhensigtsmæssig under hensyntagen til deres alder eller modenhedsgrad
  12. Parterne har haft mulighed for at blive hørt
  13. Retsafgørelsen beordrer barnet tilbagegivet, og retten har i sin afgørelse taget hensyn til de grunde og det bevismateriale, som dannede grundlag for den retsafgørelse, der blev truffet i medfør af artikel 13 i Haagerkonventionen af 25. oktober 1980 om de civilretlige virkninger af internationale barnebortførelser
  14. I givet fald, nærmere oplysninger om de foranstaltninger, som en ret eller myndighed har truffet for at sikre beskyttelsen af barnet efter dets tilbagevenden til den medlemsstat, hvor det har sit sædvanlige opholdssted
  15. Navn på parter, som har haft fri proces
- Udfærdiget i . . . . ., dato: . . . . .

Underskrift og/eller stempel

_____

⁽¹⁾ Hvis flere end fire børn er omfattet, anvendes en ny formular.

BILAG V

TABEL TIL SAMMENLIGNING MED FORORDNING (EF) Nr. 1347/2000

Ophævede artikler	Tilsvarende artikler i ny tekst	Ophævede artikler	Tilsvarende artikler i ny tekst
1	1, 2	25	32
2	3	26	33
3	12	27	34
4		28	35
5	4	29	36
6	5	30	50
7	6	31	51
8	7	32	37
9	17	33	39
10	18	34	38
11	16, 19	35	52
12	20	36	59
13	2, 49, 46	37	60, 61
14	21	38	62
15	22, 23	39	
16		40	63
17	24	41	66
18	25	42	64
19	26	43	65
20	27	44	68, 69
21	28	45	70
22	21, 29	46	72
23	30	Bilag I	68
24	31	Bilag II	68
		Bilag III	68
		Bilag IV	Bilag I
		Bilag V	Bilag II

BILAG VI

Erklæring fra Sverige og Finland i henhold til artikel 59, stk. 2, litra a), i Rådets forordning om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000

Erklæring fra Sverige

- a) I overensstemmelse med artikel 59, stk. 2, litra a), i Rådets forordning om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 erklærer Sverige hermed, at konventionen af 6. februar 1931 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige indeholdende international-privatretnlige bestemmelser om ægteskab, adoption og værgemål, med tilhørende slutprotokol, i sin helhed skal finde anvendelse på forbindelserne mellem Sverige og Finland i stedet for bestemmelserne i forordningen.

Erklæring fra Finland

- b) I overensstemmelse med artikel 59, stk. 2, litra a), i Rådets forordning om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 erklærer Finland, at konventionen af 6. februar 1931 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige indeholdende international-privatretnlige bestemmelser om ægteskab, adoption og værgemål, med tilhørende slutprotokol, i sin helhed skal finde anvendelse på forbindelserne mellem Sverige og Finland i stedet for bestemmelserne i forordningen.
-

II

(Retsakter, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS BESLUTNING

af 27. november 2003

om bemyndigelse af de medlemsstater, der er kontraherende parter i Paris-konventionen af 29. juli 1960 om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område, til i Det Europæiske Fællesskabs interesse at undertegne protokollen om ændring af nævnte konvention

(2003/882/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 61, litra c), og artikel 67, stk. 5, sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til forslag fra Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Protokollen om ændring af konventionen af 29. juli 1960 om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område som ændret ved tillægsprotokollen af 28. januar 1964 og protokollen af 16. november 1982 (i det følgende benævnt »Paris-konventionen«) er blevet forhandlet med henblik på at sikre personer, der lider skade som følge af nukleare ulykker, bedre erstatning. Den fastsætter en forhøjelse af ansvarsbeløbene og en udvidelse af ordningen for ansvar over for tredjemand på det nukleare område til også at omfatte miljøskader.
- (2) I overensstemmelse med Rådets forhandlingsdirektiver af 13. september 2002 har Kommissionen på Fællesskabets vegne på de områder, der hører under Det Europæiske Fællesskabs kompetence, forhandlet protokollen om ændring af Paris-konventionen. Rådets forhandlingsdirektiver omhandlede dog ikke forhandling af en bestemmelse, der skulle muliggøre Fællesskabets tiltrædelse af protokollen.
- (3) Protokollen er blevet endeligt vedtaget af de kontraherende parter i Paris-konventionen. Protokollens tekst stemmer overens med Rådets forhandlingsdirektiver.
- (4) Fællesskabet har enekompetence med hensyn til ændringen af Paris-konventionens artikel 13, for så vidt denne ændring berører de regler, der er fastsat i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af rets-afgørelser på det civil- og handelsretlige område⁽¹⁾. Medlemsstaterne bevarer deres kompetence på de af protokollen omfattede områder, der ikke berører fællesskabsretten. I betragtning af ændringsprotokollens sagsområde og formål kan der ikke være tale om at adskille accepten af de bestemmelser i protokollen, der hører under Fællesskabets kompetence, fra accepten af de bestemmelser, der hører under medlemsstaternes kompetence.
- (5) Protokollen om ændring af Paris-konventionen er af ganske særlig betydning i forhold til Fællesskabets og medlemsstaternes interesser, da den gør det muligt at forbedre erstatningen for skader, der forvoldes ved nukleare ulykker.
- (6) Paris-konventionen og ændringsprotokollen dertil er ikke åbne for regionale organisationer. Fællesskabet er derfor ikke i stand til at undertegne protokollen og heller ikke til at ratificere eller tiltræde den. På denne baggrund er det berettiget, at medlemsstaterne helt undtagelsesvis undertegner protokollen i Fællesskabets interesse.
- (7) Tre medlemsstater, Østrig, Irland og Luxembourg, er imidlertid ikke parter i Paris-konventionen. Da protokollen ændrer Paris-konventionen, og da forordning (EF) nr. 44/2001 tillader de medlemsstater, der er bundet af nævnte konvention, fortsat at anvende nævnte konventions kompetenceregler, og protokollen ikke ændrer disse kompetenceregler væsentligt, er det objektivt begrundet, at denne beslutning kun er rettet til de medlemsstater, der er parter i Paris-konventionen. Østrig,

⁽¹⁾ EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1.

Irland og Luxembourg fortsætter følgelig med at lægge fællesskabsreglerne i forordning (EF) nr. 44/2001 til grund og med at anvende dem på det område, der er omfattet af Paris-konventionen og af protokollen om ændring af nævnte konvention.

- (8) De medlemsstater, der er parter i Paris-konventionen, bør derfor i Fællesskabets interesse og på de i denne beslutning fastsatte betingelser undertegne protokollen om ændring af Paris-konventionen, med forbehold af eventuel senere indgåelse. Denne undertegnelse berører ikke Østrigs, Irlands og Luxembourgs stilling.
- (9) Protokollens bestemmelser vil for Det Europæiske Fællesskabs vedkommende følgelig kun finde anvendelse i de medlemsstater, der på nuværende tidspunkt er parter i Paris-konventionen, og anvendelsen berører ikke Østrigs, Irlands og Luxembourgs stilling.
- (10) Forordning (EF) nr. 44/2001 er bindende for Det Forenede Kongerige og Irland, som følgelig deltager i vedtagelsen af denne beslutning.
- (11) I medfør af artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af denne beslutning, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

1. Uden at det berører Fællesskabets kompetence, undertegner de medlemsstater, der på nuværende tidspunkt er parter i

Paris-konventionen, i Det Europæiske Fællesskabs interesse protokollen om ændring af nævnte konvention, med forbehold af eventuel senere indgåelse. Denne undertegnelse berører ikke Østrigs, Irlands og Luxembourgs stilling.

2. Teksten til protokollen om ændring af Paris-konventionen er knyttet til denne beslutning.

3. I denne beslutning forstås ved »medlemsstat« alle medlemsstater med undtagelse af Østrig, Danmark, Irland og Luxembourg.

Artikel 2

Medlemsstaterne bestræber sig på at undertegne protokollen inden den 31. december 2003.

Artikel 3

Ved undertegnelsen af protokollen om ændring af Paris-konventionen meddeler medlemsstaterne skriftligt generalsekretæren for Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, at undertegnelsen er sket i overensstemmelse med denne beslutning.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. november 2003.

På Rådets vegne

R. CASTELLI

Formand

PROTOKOL

om ændring af konventionen af 29. juli 1960 om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964 og ved protokol af 16. november 1982

REGERINGERNE i Forbundsrepublikken Tyskland, Kongeriget Belgien, Kongeriget Danmark, Kongeriget Spanien, Republikken Finland, Den Franske Republik, Den Høllenske Republik, Den Italienske Republik, Kongeriget Norge, Kongeriget Nederlandene, Den Portugisiske Republik, Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, Republikken Slovenien, Kongeriget Sverige, Det Schweiziske Forbund og Republikken Tyrkiet,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at det er ønskeligt at ændre konventionen om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område, indgået i Paris den 29. juli 1960 inden for rammerne af Organisationen for Europæisk Økonomisk Samarbejde, nu Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, som ændret ved tillægsprotokol undertegnet i Paris den 28. januar 1964 og ved protokol undertegnet i Paris den 16. november 1982,

ER BLEVET ENIGE om følgende:

I.

Konventionen af 29. juli 1960 om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964 og ved protokol af 16. november 1982, ændres således:

A. Artikel 1, litra a), nr. i) og ii), affattes således:

- »i) »nuklear ulykke«: enhver hændelse eller række af hændelser med samme oprindelse, som forvolder nuklear skade
- ii) »nukleart anlæg«: reaktorer, undtagen sådanne, som benyttes i transportmidler; fabrikker til fremstilling eller behandling af nuklear substans; fabrikker til adskillelse af nukleart brændsels isotoper; fabrikker til oparbejdning af bestrålet nukleart brændsel; anlæg til opbevaring af nuklear substans, bortset fra opbevaring i forbindelse med transport af sådan substans; anlæg til slutdeponering af nuklear substans; også sådanne reaktorer, fabrikker eller anlæg, der er under nedlæggelse; samt sådanne andre anlæg, hvori der findes nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald, som organisationens Styrelseskomité for Kerneenergi (i det følgende benævnt »styrelseskomitéen«) til enhver tid måtte bestemme; enhver kontraherende part kan beslutte, at flere nukleare anlæg, som tilhører samme anlægsindehaver og ligger på samme område, samt ethvert andet anlæg på dette område, hvori der findes nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald, skal anses som ét nukleart anlæg«.

B. I artikel 1, litra a), tilføjes følgende som nr. vii), viii), ix) og x):

»vii) »nuklear skade«:

- 1) en persons død eller skade på person
- 2) tab af eller skade på ejendom

og endvidere, i den udstrækning det er fastlagt i den kompetente domstols ret:

- 3) økonomisk tab, der skyldes tab eller skade som omhandlet i punkt 1 eller 2, for så vidt det ikke er omfattet af disse punkter, dersom det lides af en person, der har ret til at kræve erstatning for et sådant tab eller en sådan skade
- 4) udgifter til foranstaltninger til genopretning efter miljøforringelser, medmindre forringelsen er ubetydelig, dersom sådanne foranstaltninger faktisk er blevet truffet eller skal træffes, og for så vidt udgifterne ikke er omfattet af punkt 2

- 5) tab af fortjeneste, der står i direkte forbindelse med anvendelse eller udnyttelse af det pågældende miljø, og som skyldes en betydelig forringelse af dette miljø, for så vidt dette ikke er omfattet af punkt 2
- 6) udgifter til beskyttende foranstaltninger og andet tab eller anden skade forvoldt af sådanne foranstaltninger

for så vidt angår punkt 1 til 5, i den udstrækning tabet eller skaden opstår af eller fremkommer ved ioniserende stråling, der udsendes fra en strålingskilde i et nukleart anlæg eller fra nukleart brændsel eller radioaktivt produkt eller affald i et nukleart anlæg eller fra nukleare substans, der kommer fra, har oprindelse i eller sendes til et nukleart anlæg, uanset om tabet eller skaden er en følge af radioaktive egenskaber ved disse stoffer eller en forening af radioaktive egenskaber med giftige, eksplosive eller andre farlige egenskaber

- viii) »foranstaltninger til genopretning«: alle rimelige foranstaltninger, der er godkendt af de kompetente myndigheder i den stat, hvor foranstaltningerne træffes, og som sigter mod at genoprette eller tilbageføre beskadigede eller ødelagte dele af miljøet eller, i tilfælde hvor det er rimeligt, at tilføre miljøet ækvivalente dele. Loven i den stat, hvor den nukleare skade er lidt, bestemmer, hvem der er beføjet til at træffe sådanne foranstaltninger
- ix) »beskyttende foranstaltninger«: alle rimelige foranstaltninger, der træffes af enhver person, efter at der er sket en nuklear ulykke eller en hændelse, der skaber en alvorlig, overhængende fare for nuklear skade, for at forebygge eller minimere nuklear skade som omhandlet i nr. vii), punkt 1 til 5, med forbehold af de kompetente myndigheders godkendelse, hvis en sådan er påkrævet efter loven i den stat, hvor foranstaltningerne er truffet
- x) »rimelige foranstaltninger«: alle foranstaltninger, som efter den kompetente domstols ret er passende og står i et rimeligt forhold til formålet under hensyntagen til alle omstændigheder, som f.eks.:
  - 1) arten og omfanget af den lidte nukleare skade eller, hvor der er tale om beskyttende foranstaltninger, arten og omfanget af faren for en sådan skade
  - 2) sandsynligheden for, at sådanne foranstaltninger er effektive på det tidspunkt, hvor de iværksættes, og
  - 3) relevant teknisk og videnskabelig sagkundskab.«

C. Artikel 2 affattes således:

- »a) Denne konvention finder anvendelse på nuklear skade, der lides på territorier, som tilhører, eller i havområder, der i henhold til folkeretten er fastlagt af, eller — undtagen på territorier tilhørende ikke-kontraherende stater, der ikke er omhandlet i nr. ii) til iv) — om bord på skibe eller fly, der er registreret i:
  - i) en kontraherende part
  - ii) en ikke-kontraherende stat, som på tidspunktet for den nukleare ulykke er kontraherende part i Wien-konventionen af 21. maj 1963 om civilretligt ansvar for nuklear skade med senere ændringer, som er gældende for den pågældende part, og i fællesprotokollen af 21. september 1988 vedrørende anvendelse af Wien-konventionen og Paris-konventionen, dog forudsat at den kontraherende part i Paris-konventionen, på hvis territorium den ansvarlige indehavers anlæg er beliggende, er kontraherende part i denne fællesprotokol
  - iii) en ikke-kontraherende stat, som på tidspunktet for den nukleare ulykke ikke har noget nukleart anlæg på sit territorium eller i noget havområde, som parten har fastlagt i henhold til folkeretten, eller
  - iv) enhver anden ikke-kontraherende stat, som på tidspunktet for den nukleare ulykke har gældende rets skrifter om erstatningsansvar for nuklear skade, som giver tilsvarende fordele på grundlag af gensidighed, og som bygger på principper, der er identiske med denne konventions principper, herunder bl.a. objektivt ansvar for den ansvarlige indehaver, eneansvar for indehaveren eller en bestemmelse med samme virkning, enekompetence for en given domstol, ligebehandling af alle ofre for en nuklear ulykke, anerkendelse og fuldbyrdelse af domme samt fri overførsel af erstatninger, renter og sagsomkostninger.

- b) Intet i denne artikel er til hinder for, at en kontraherende part, på hvis territorium den ansvarlige indehavers nukleare anlæg er beliggende, ved lov kan bestemme, at denne konvention skal have et bredere anvendelsesområde.»
- D. Artikel 3 affattes således:
- »a) Indehaveren af et nukleart anlæg er i henhold til denne konvention ansvarlig for al nuklear skade undtagen:
- i) skade på det nukleare anlæg selv og på andre nukleare anlæg, herunder nukleare anlæg under opførelse, der ligger på samme område som det pågældende anlæg, og
  - ii) skade på ejendom på samme område, som anvendes eller er bestemt til anvendelse i forbindelse med et sådant anlæg
- såfremt det godtgøres, at skaden er forvoldt ved en nuklear ulykke, der er sket i det pågældende anlæg, eller hvortil medvirkede nuklear substans fra det pågældende anlæg, jf. dog artikel 4.
- b) Er en nuklear skade forvoldt både ved en nuklear ulykke og ved en ulykke af anden art, anses den del af skaden, som er forvoldt ved den ikke-nukleare ulykke, i den udstrækning den ikke med rimelighed kan udskilles fra den nukleare skade, der er forvoldt ved den nukleare ulykke, for at være skade forvoldt ved den nukleare ulykke. Hvor en nuklear skade er forvoldt både ved en nuklear ulykke og en emission af ioniserende stråling, som ikke er omfattet af denne konvention, skal intet i denne konvention begrænse eller på anden måde indvirke på nogen persons ansvar for så vidt angår den pågældende emission af ioniserende stråling.»
- E. I artikel 4 ændres litrabetegnelserne således: litra c) og litra d) bliver til henholdsvis litra d) og litra e), og der indsættes følgende nye litra c):
- »c) Ansvar kan kun overføres til indehaveren af et andet nukleart anlæg i henhold til litra a), nr. i) og ii), og litra b), nr. i) og ii), dersom den pågældende indehaver har en direkte økonomisk interesse i den nukleare substans, der er under transport.»
- F. I artikel 5 affattes litra b) og d) således:
- »b) Forvoldes den nukleare skade ved en nuklear ulykke, som indtræffer i et nukleart anlæg, og vedrører ulykken kun nuklear substans, som opbevares i anlægget i forbindelse med transport af stoffet, skal indehaveren af anlægget imidlertid ikke være ansvarlig, dersom en anden anlægsindehaver eller person er ansvarlig i medfør af artikel 4.
- d) Hvis en nuklear skade giver anledning til ansvar for mere end én indehaver i henhold til denne konvention, skal de pågældende indehavere være solidarisk ansvarlige; når et sådant ansvar opstår som følge af nuklear skade forvoldt ved en nuklear ulykke, hvortil medvirker nuklear substans under transport i et og samme transportmiddel eller — i tilfælde af opbevaring i forbindelse med transport — i et og samme nukleare anlæg, skal det højeste samlede beløb, for hvilket indehaverne skal være ansvarlige, dog være det højeste beløb, som er fastsat for nogen af dem i medfør af artikel 7. Ingen indehaver skal i noget tilfælde kunne pålægges at betale mere for en nuklear ulykke end det beløb, der er fastsat for ham i medfør af artikel 7.»
- G. I artikel 6 affattes litra c) og e) således:
- »c) i) Intet i denne konvention berører det ansvar, der påhviler:
- 1) nogen enkeltperson for nuklear skade forvoldt ved en nuklear ulykke, for hvilken anlægsindehaveren i medfør af artikel 3, litra a), eller artikel 9 ikke er ansvarlig efter denne konvention, og som er en følge af en handling eller undladelse foretaget af den pågældende person i den hensigt at forvolde skade
  - 2) en person, der er behørigt autoriseret til at drive en reaktor i et transportmiddel, for nuklear skade forvoldt ved en nuklear ulykke, i tilfælde hvor en anlægsindehaver ikke er ansvarlig for skaden i henhold til artikel 4, litra a), nr. iii), eller artikel 4, litra b), nr. iii).
- ii) Anlægsindehaveren skal ikke være ansvarlig uden for denne konvention for nuklear skade forvoldt ved en nuklear ulykke.»

- »e) Hvis indehaveren godtgør, at den nukleare skade helt eller delvis er forvoldt af den person, der har lidt skaden, enten ved grov uagtsomhed eller ved en handling eller undladelse foretaget i den hensigt at forvolde skade, kan den kompetente domstol, hvis dens nationale ret giver mulighed herfor, helt eller delvis fritage indehaveren for pligten til at betale erstatning for den skade, den pågældende person har lidt.«

H. Artikel 7 affattes således:

- »a) Enhver kontraherende part fastsætter ved lov, at indehaverens ansvar for nuklear skade forvoldt ved en given nuklear ulykke ikke må være mindre end 700 mio. EUR.
- b) Uanset litra a) og artikel 21, litra c), kan en kontraherende part
- i) under hensyn til arten af det berørte nukleare anlæg og de sandsynlige følger af en nuklear ulykke forvoldt af dette, fastsætte et lavere ansvarsbeløb i forbindelse med det pågældende nukleare anlæg, idet dog dette beløb i intet tilfælde må være lavere end 70 mio. EUR, og
  - ii) under hensyn til arten af den berørte nukleare substans og de sandsynlige følger af en nuklear ulykke forvoldt af denne, fastsætte et lavere ansvarsbeløb i forbindelse med transport af nuklear substans, idet dog dette beløb i intet tilfælde må være lavere end 80 mio. EUR.
- c) Erstatning for nuklear skade på det transportmiddel, i hvilket den berørte nukleare substans befandt sig på tidspunktet for den nukleare ulykke, må ikke medføre, at anlægsindehaverens ansvar for anden nuklear skade reduceres til et beløb, der er lavere end enten 80 mio. EUR eller det højere beløb, som en kontraherende part har fastsat ved lov.
- d) De ansvarsbeløb, der fastsættes efter litra a) eller b) eller efter artikel 21, litra c), for indehavere af nukleare anlæg på en kontraherende parts territorium, samt bestemmelserne i en kontraherende parts lov i medfør af litra c), finder anvendelse på sådanne indehaveres ansvar, uanset hvor den nukleare ulykke indtræffer.
- e) En kontraherende part kan gøre transit af nuklear substans gennem sit territorium betinget af, at vedkommende fremmede anlægsindehavers maksimale ansvarsbeløb forhøjes, såfremt det skønnes, at beløbet ikke er tilstrækkeligt til at dække faren for en nuklear ulykke under denne transit: det således forhøjede maksimale beløb må dog ikke overstige det maksimale ansvarsbeløb, som gælder for indehavere af nukleare anlæg beliggende på den pågældende parts eget territorium.
- f) Litra e) gælder ikke for
- i) søtransport, hvor der efter folkeretten er ret til at søge nødhavn i den pågældende kontraherende parts havne eller ret til uskadelig passage gennem dens territorium, eller
  - ii) lufttransport, hvor der i henhold til overenskomst eller efter folkeretten er ret til at flyve over eller lande på den pågældende kontraherende parts territorium.
- g) I tilfælde, hvor denne konvention gælder for en ikke-kontraherende stat i overensstemmelse med artikel 2, litra a), nr. iv), kan en kontraherende part fastsætte ansvarsbeløb i forbindelse med nuklear skade, der er lavere end de minimumsbeløb, der er fastsat i medfør af denne artikel eller artikel 21, litra c), for så vidt en sådan stat ikke giver modsvarende fordele af tilsvarende størrelse.
- h) Renter og sagsomkostninger, der tilkendes af en domstol i erstatningssøgsmål i medfør af denne konvention, betragtes ikke som erstatning i denne konventions forstand og betales af indehaveren ud over de beløb, for hvilke han er ansvarlig henhold til denne artikel.
- i) De i denne artikel omhandlede beløb kan omregnes til de enkelte staters valutaer i afrundede tal.
- j) Hver kontraherende part sikrer, at personer, der har lidt nuklear skade, kan gøre deres ret til erstatning gældende uden at skulle anlægge særskilt søgsmål for hver kilde til erstatningsmidler.«

I. Artikel 8 affattes således:

- »a) Ret til erstatning i medfør af denne konvention bortfalder eller forældes, dersom sag ikke er anlagt
- i) inden 30 år fra tidspunktet for den nukleare ulykke, når der er tale om en persons død eller om skade på person
  - ii) inden ti år fra tidspunktet for den nukleare ulykke, når der er tale om al anden nuklear skade.
- b) Der kan imidlertid ved national lov fastsættes en tidsfrist, der er længere end de i litra a), nr. i) eller ii), fastsatte, dersom den kontraherende part, på hvis territorium den ansvarlige indehavers nukleare anlæg er beliggende, har truffet foranstaltninger til at dække indehaverens ansvar med hensyn til erstatningssøgsmål, der er påbegyndt efter udløbet af fristerne i litra a), nr. i) eller ii), og inden for den længere tidsfrist.
- c) Er der fastsat en længere frist i overensstemmelse med litra b), må et erstatningssøgsmål, der indledes inden for denne frist, i intet tilfælde påvirke den ret til erstatning i medfør af denne konvention, som tilkommer nogen, der har anlagt sag mod anlægsindehaveren
- i) inden 30-års-fristen, når der er tale om en persons død eller om skade på person
  - ii) inden for tiårsfristen, når der er tale om al anden nuklear skade.
- d) Der kan ved national lov fastsættes en frist for bortfald eller forældelse af erstatningsretten på ikke under tre år, således at fristen regnes enten fra det tidspunkt, hvor den, der har lidt den nukleare skade, fik kendskab til såvel den nukleare skade som den ansvarlige indehaver, eller fra det tidspunkt, hvor skadelidte med rimelighed burde have haft et sådant kendskab, idet dog de frister, der er fastsat i henhold til litra a) og b), ikke må overskrides.
- e) I tilfælde, hvor artikel 13, litra f), nr. ii), finder anvendelse, bortfalder eller forældes retten til erstatning imidlertid ikke, såfremt der inden for de i litra a), b) eller d), fastsatte frister enten
- i) før den i artikel 17 omhandlede internationale domstol har truffet afgørelse, er rejst sag ved en af de domstole, blandt hvilke den internationale domstol kan vælge; såfremt den internationale domstol bestemmer, at den kompetente domstol er en anden end den, ved hvilken sag allerede er anlagt, kan den fastsætte en frist, inden for hvilken sagen skal være anlagt ved den således udpegede kompetente domstol, eller
  - ii) er rettet anmodning til en kontraherende part om at foranledige, at der af den internationale domstol træffes afgørelse om, hvilken domstol der skal være kompetent ifølge artikel 13, litra f), nr. ii), og sag anlægges efter en sådan afgørelse inden for den tidsfrist, som den internationale domstol måtte fastsætte.
- f) Medmindre andet er bestemt ved national lov, kan enhver person, som har lidt nuklear skade ved en nuklear ulykke, og som har rejst erstatningssag inden for den i denne artikel bestemte tidsfrist, ændre sit krav som følge af enhver forværring af den nukleare skade efter udløbet af denne frist, forudsat at endelig dom ikke forinden er afsagt af den kompetente domstol.«

J. Artikel 9 affattes således:

»Anlægsindehaveren er ikke ansvarlig for skade forvoldt ved en nuklear ulykke, som direkte skyldes krigshandling, fjendtligheder, borgerkrig, eller oprør.«

K. Artikel 10 affattes således:

- »a) Til dækning af ansvaret i medfør af denne konvention stilles der krav om, at indehaveren tegner og opretholder forsikring eller anden økonomisk garanti på det beløb, der er fastsat efter artikel 7, litra a), artikel 7, litra b), eller artikel 21, litra c), af en type og på vilkår, der fastsættes af den kompetente offentlige myndighed.
- b) Når indehaverens ansvar ikke er begrænset til et bestemt beløb, fastsætter den kontraherende part, på hvis territorium den ansvarlige indehavers nukleare anlæg er beliggende, en grænse for den økonomiske garanti, som den ansvarlige indehaver skal stille, forudsat at denne grænse ikke er lavere end det beløb, der er fastsat i artikel 7, litra a), eller artikel 7, litra b).

- c) Den kontraherende part, på hvis territorium den ansvarlige indehavers nukleare anlæg er beliggende, sikrer udbetalingen af erstatning for nuklear skade, som det påhviler indehaveren at udrede, ved at stille de nødvendige midler til rådighed, i den udstrækning forsikring eller anden økonomisk garanti ikke foreligger eller er utilstrækkelig til at dække en sådan erstatning, således at der er dækning for et beløb, der ikke må være mindre end det beløb, der er fastsat i artikel 7, litra a), eller artikel 21, litra c).
- d) Ingen forsikrer eller anden økonomiske garant må midlertidigt eller endeligt kunne bringe den i litra a) eller b) nævnte forsikring eller anden økonomiske garanti til ophør uden skriftligt at have givet meddelelse med mindst to måneders varsel til den kompetente offentlige myndighed eller, for så vidt forsikringen eller den økonomiske garanti vedrører transport af nuklear substans, så længe den pågældende transport varer.
- e) De fra forsikring, genforsikring eller anden økonomisk garanti hidrørende beløb må kun anvendes til erstatning for nuklear skade forvoldt ved en nuklear ulykke.«

L. Artikel 12 affattes således:

»Erstatning, som skal udbetales i medfør af denne konvention, forsikrings- og genforsikringspræmier, beløb hidrørende fra forsikring, genforsikring eller anden økonomisk garanti, som kræves i medfør af artikel 10, samt de i artikel 7, litra h), omhandlede renter og sagsomkostninger skal frit kunne overføres mellem de kontraherende parters valutaområder.«

M. Artikel 13 affattes således:

- a) Medmindre andet er bestemt i denne artikel, kan søgsmål i medfør af artikel 3, artikel 4 og artikel 6, litra a), alene påkendes ved domstolene i den kontraherende stat, på hvis territorium den nukleare ulykke fandt sted.
- b) Dersom en nuklear ulykke finder sted i en kontraherende parts eksklusive økonomiske zone eller, når en sådan zone ikke er fastlagt, i et område, der ikke går uden for grænserne for en eksklusiv økonomisk zone, hvis en sådan skulle blive fastlagt, kan søgsmål vedrørende nuklear skade forvoldt ved denne nukleare ulykke alene påkendes i medfør af denne konvention ved den pågældende parts domstole, dog forudsat at organisationens generalsekretær har modtaget anmeldelse om et sådant område fra den pågældende kontraherende part forud for den nukleare ulykke. Intet i dette litra må fortolkes, som om det giver ret til at udøve kompetence eller til at afgrænse et havområde på en måde, der strider mod international havret.
- c) Dersom en nuklear ulykke finder sted uden for de kontraherende parters territorium eller i et område, om hvilket der ikke er foretaget nogen anmeldelse i medfør af litra b), eller dersom ulykkesstedet ikke med sikkerhed kan fastslås, kan sådanne søgsmål alene påkendes ved den kontraherende parts domstole, på hvis territorium den ansvarlige indehavers anlæg er beliggende.
- d) Dersom en nuklear ulykke finder sted i et område, for hvilket omstændighederne i artikel 17, litra d), gør sig gældende, påkendes søgsmål vedrørende ulykken ved de domstole, som den i artikel 17 omhandlede internationale domstol på begæring af en berørt kontraherende part udpeger som domstolene hos den kontraherende part, der har den nærmeste tilknytning til ulykken og er mest berørt af ulykkens følger.
- e) Hverken udøvelsen af kompetence i henhold til denne artikel eller anmeldelsen om et område i medfør af litra b), skaber ret eller pligt eller danner præcedens med hensyn til afgrænsning af havområder mellem stater med kyster over for eller ved siden af hinanden.
- f) Dersom påkendelsen i medfør af litra a), b) eller c), ville tilkomme domstolene hos mere end én kontraherende part, tilfalder kompetencen
  - i) hvis den nukleare ulykke finder sted delvis uden for nogen kontraherende parts territorium og delvis på én enkelt kontraherende parts territorium, domstolene hos sidstnævnte kontraherende part, og
  - ii) i alle andre tilfælde de domstole, som den i artikel 17 omhandlede internationale domstol på begæring af en berørt kontraherende part udpeger som domstolene hos den kontraherende part, der har den nærmeste tilknytning til ulykken og er mest berørt af ulykkens følger.

- g) Den kontraherende part, hvis domstole har kompetencen, sikrer i forbindelse med søgsmål om erstatning for nuklear skade:
- i) at enhver stat kan anlægge sag på vegne af personer, der har lidt nuklear skade, når disse er statsborgere i den pågældende stat eller har deres bopæl eller opholdssted på denne stats territorium og har givet deres samtykke dertil, og
  - ii) at enhver person kan anlægge sag i medfør af denne konvention for at gøre rettigheder gældende, der er erhvervet ved subrogation eller overdragelse.
- h) Den kontraherende part, hvis domstole er kompetente i medfør af denne konvention, sikrer, at kun én af dens domstole har kompetence til at påkende sager i forbindelse med en given nuklear ulykke, idet kriterierne for udvælgelsen af denne domstol fastlægges i den pågældende kontraherende parts nationale lov.
- i) Domme, som efter domsforhandling eller udeblivelse er afsagt af den i medfør af denne artikel kompetente domstol, er, når de er eksigible i henhold til den af domstolen anvendte ret, tillige eksigible på enhver af de øvrige kontraherende parters territorium, så snart de af den pågældende kontraherende part krævede formaliteter er opfyldt. Sagens realitet må ikke efterprøves på ny. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på domme, som kun har er foreløbigt eksigible.
  - j) Såfremt der anlægges sag mod en kontraherende part i medfør af denne konvention, kan den pågældende kontraherende part, bortset fra eksekutionsskridt, ikke påberåbe sig jurisdiktionel immunitet over for den i medfør af denne artikel kompetente domstol.«
- N. Artikel 14, litra b), affattes således:
- »b) Ved »national ret« og »national lov (lovgivning)« forstås den ret eller den lov (lovgivning), som gælder i den stat, hvis domstole i henhold til denne konvention er kompetente til at påkende krav opstået ved en nuklear ulykke, bortset fra lovvalgsregler. Denne ret og lov (lovgivning) finder anvendelse på alle spørgsmål af såvel materiel-retlig som processuel art, for hvilke denne konvention ikke indeholder særlige bestemmelser.«
- O. Artikel 15, litra b), affattes således:
- »b) For så vidt erstatning for nuklear skade overstiger de i artikel 7, litra a), fastsatte 700 mio. EUR, vil enhver sådan foranstaltning i en hvilken som helst form kunne træffes under anvendelse af vilkår, som kan afvige fra denne konventions bestemmelser.«
- P. Efter artikel 16 indføres følgende nye artikel 16a:
- »Artikel 16a
- Denne konvention berører ikke en kontraherende parts rettigheder og pligter i henhold til de almindelige folkeretlige regler.«
- Q. Artikel 17 affattes således:
- »a) Opstår der strid mellem to eller flere kontraherende parter om denne konventions fortolkning eller anvendelse, rådfører stridens parter sig med hinanden med henblik på at bilægge striden ved forhandling eller anden mindelig løsning.
  - b) Bilægges en strid som omhandlet i litra a) ikke inden seks måneder efter, at en af stridens parter har erkendt dens eksistens, mødes de kontraherende parter for at bistå de berørte parter med at finde en mindelig løsning.
  - c) Dersom striden ikke er bilagt inden tre måneder efter datoen for det i litra b) omhandlede møde, forelægges striden på begæring af en af dens parter for Den Europæiske Domstol for Atomenergi (European Nuclear Energy Tribunal), der blev oprettet ved konventionen af 20. december 1957 om tilvejebringelse af sikkerhedskontrol på atomenergiens område.
  - d) Uenigheder om afgrænsning af havområder falder uden for denne konventions anvendelsesområde.«

R. Artikel 18 affattes således:

- »a) Forbehold med hensyn til en eller flere af denne konventions bestemmelser kan tages på et hvilket som helst tidspunkt forud for ratifikationen, accepten, godkendelsen eller tiltrædelsen af denne konvention eller forud for meddelelsen i medfør af artikel 23 for ethvert af de i meddelelsen omhandlede territorier; forbeholdene kan kun tilstedes, hvis deres ordlyd udtrykkeligt er godkendt af signatarmagterne.
- b) En sådan godkendelse kræves dog ikke af en signatarmagt, som ikke selv har ratificeret, accepteret eller godkendt denne konvention inden for et tidsrum af et år efter den dato, hvor organisationens generalsekretær har underrettet den pågældende signatarmagt om et sådant forbehold i overensstemmelse med artikel 24.
- c) Ethvert forbehold, der er accepteret i henhold til denne artikel, kan på et hvilket som helst tidspunkt tilbagekaldes ved meddelelse stilet til organisationens generalsekretær.«

S. Artikel 19 affattes således:

- »a) Denne konvention skal ratificeres, accepteres eller godkendes. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenterne deponeres hos organisationens generalsekretær.
- b) Denne konvention træder i kraft, når mindst fem signatarmagter har deponeret deres ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter. For hver signatarmagt, som derefter ratificerer, accepterer eller godkender denne konvention, træder den i kraft ved deponeringen af ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumentet.«

T. Artikel 20 affattes således:

»Ændringer i denne konvention vedtages ved indbyrdes overenskomst mellem alle kontraherende parter. De træder i kraft, når de er ratificeret, accepteret eller godkendt af to tredjedele af de kontraherende parter. For hver kontraherende part, der derefter ratificerer, accepterer eller godkender ændringerne, træder de i kraft på datoen for denne ratifikation, accept eller godkendelse.«

U. I artikel 21 tilføjes der følgende nye litra c):

- »c) Uanset artikel 7, litra a), kan regeringen i et land, som ikke har undertegnet denne konvention, men som tiltræder den efter den 1. januar 1999, ved lov fastsætte, at indehaverens ansvar for nuklear skade forvoldt ved en given nuklear ulykke i en periode på højst fem år fra vedtagelsen af protokollen af ... (dato) om ændring af denne konvention kan begrænses til et overgangsbeløb på ikke under 350 mio. EUR for så vidt angår en nuklear ulykke, der finder sted i denne periode.«

V. I artikel 22 bliver litra c) til litra d), og der indsættes følgende nye litra c):

- »c) De kontraherende parter rådfører sig med hinanden ved udløbet af hver femårsperiode efter denne konventions ikrafttrædelsesdato om alle de spørgsmål af fælles interesse, som anvendelsen af denne konvention rejser, og særlig om det hensigtsmæssige i at forhøje ansvarsbeløbene og den økonomiske garanti.«

W. Artikel 23, litra b), affattes således:

- »b) Enhver signatarmagt eller kontraherende part kan ved sin undertegnelse, ratifikation, accept, godkendelse eller tiltrædelse af denne konvention eller på ethvert senere tidspunkt meddele organisationens generalsekretær, at denne konvention skal finde anvendelse på sådanne af dens territorier, herunder territorier, for hvis internationale forbindelser den er ansvarlig, for hvilke denne konvention ikke finder anvendelse i medfør af litra a), og som er nævnt i meddelelsen. Enhver sådan meddelelse kan for så vidt angår et hvilket som helst af de deri nævnte territorier tilbagekaldes med et års varsel herom til organisationens generalsekretær.«

X. Artikel 24 affattes således:

»Organisationens generalsekretær underretter alle signatarmagter og regeringer om modtagelsen af ethvert dokument vedrørende ratifikation, accept, godkendelse, tiltrædelse eller tilbagekaldelse samt om enhver meddelelse i medfør af artikel 13, litra b), og artikel 23 og om styrelseskomitéens beslutninger i medfør af artikel 1, litra a), nr. ii), artikel 1, litra a), nr. iii), og artikel 1, litra b). Han underretter dem ligeledes om denne konventions ikrafttrædelsesdato, om ordlyden af vedtagne ændringer i konventionen og om sådanne ændringers ikrafttrædelsesdato samt om ethvert forbehold taget i henhold i artikel 18.«

Y. I nedennævnte artikler ændres »skade« til »nuklear skade«:

- artikel 4, litra a) og b)
- artikel 5, litra a) og c)
- artikel 6, litra a), b), d), f) og h).

Z. I den franske udgave ændres i artikel 4, første punktum, ordet »stockage« til »entreposage«, og i litra a) i samme artikel ændres ordet »transportées« til »en cours de transport«. I den engelske udgave ændres i artikel 6, litra h), ordet »workmen's« til »workers«.

AA. Konventionens bilag II udgår.

II.

- a) I forholdet mellem parterne i denne protokol udgør protokollens bestemmelser en integrerende del af konventionen af 29. juli 1960 om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964 og ved protokol af 16. november 1982 (i det følgende benævnt »konventionen«), som herefter skal betegnes som »konventionen af 29. juli 1960 om ansvar over for tredjemand på den nukleare energis område som ændret ved tillægsprotokol af 28. januar 1964, ved protokol af 16. november 1982 og ved protokol af ...«.
  - b) Denne protokol skal ratificeres, accepteres eller godkendes. Instrumenter for ratifikation, accept eller godkendelse af denne protokol deponeres hos generalsekretæren for Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling.
  - c) De stater, som undertegner denne protokol, og som allerede har ratificeret eller tiltrådt konventionen, erklærer, at de har til hensigt at ratificere, acceptere eller godkende denne protokol så snart som muligt. De øvrige stater, som undertegner denne protokol, forpligter sig til at ratificere, acceptere eller godkende den samtidig med, at de ratificerer konventionen.
  - d) Denne protokol er åben for tiltrædelse efter bestemmelserne i konventionens artikel 21. Tiltrædelser af konventionen godtages kun, hvis de ledsages af en tiltrædelse af denne protokol.
  - e) Denne protokol træder i kraft efter bestemmelserne i konventionens artikel 20.
  - f) Generalsekretæren for Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling underretter alle signatarstater og tiltrædende regeringer om modtagelse af instrumenter for ratifikation, accept, godkendelse eller tiltrædelse af denne protokol.
-